МАССА А МЕХКАШКАРА ПРОЛЕТАРЕШ, ВIАШАГIКХЕТА!

СЕРДАЛО
свет

Советски Союза Коммунистически парте Нохч-ГIалгIай областнойн Грозненски городскойн комитетий а Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета а орган

Ера 29 ОКТЯБРЬ 1959 шу № 87 (2399) Мах 20 кап.

ПАРТЕ ТЕШАМЕ ГIОНЧА

1918 шера 29 октябре вIашагIъеллай Ленински комсомол. Цу хана денз 41 шу дIадаьннад. Советски Iаьдал бахьан долаш лоаттадеча тIемашка а, къахьегача а, дешача а, кагирхой коммунистически гIулакхашца хьалкхебеш деча балхашка а ше коммунистически парте тешаме, денал дола гIонча хилар хьахьекхад Ленински комсомоло. Даьхен моастагIашта духьал лоаттадаьча дIайхача тIемашка гебагIашцеи гранаташцеи язъяьй комсомольцаша шоай союза историе хьалхара оагIош. «Комсомольски билетаца хьанйора оаха топаши ши бIаь патрони»,—яхаш яздаьд уж дешаш Островский Николая. Граждански тIема ала юкъе, Советски Iаьдал даьннача хьалхарча шерашка эттача моцала духьала а дохадаь мехкара гIирсаш юхаметтаоттадеча а лоаттабаьча халача къовсаме хьа а хилар чIоагI а елар тIехьагIа пятилеткай гIишлошка, фашистски захватчикашца лоаттадаьча къизача тIемашка къаьгга хьагучайийнна а керда гIулакхаш карагIдийнна а йола комсомола традици.

Кердача низаца гойтар кагирхоша шоай халкъацара, коммунистически партецара безам, царна шоаш мутIахьа хилар, Казахстана, СибарегIен, Алтая йоккхийча аренашка денал, низ, къонахчал долаш шоаш къахьегар. ЦIаккха а довргдац, эрий аренаш деналца караерзаяьча кагирхой сий.

ССКП XXI-гIча съезде ше доклад еш новкъоста Н. С. Хрущева аьлар: «ХьатIадоагIача ворхI шера кхоачашъе аьнна вай парте оттаеш йолча кердача коммунистически гIишлош хьалъяра сийлахьйоккхача программо шерра никъ хьабелл къонача тIехьен творчески инициативеи самодеятельностьи дегIаяра... Парти дог тийша я Ленински комсомол, вай сий дола советски кагирхой ворхI шера план толаме кхоачашъяр духьа лоаттабеча къовсаме хьалхарча мугIарашка хургхиларах».

Съезда решенеш кхоачаш а еш, комсомольцаша, къонача патриоташа хьалъю керда шахташ, доменни пишкаш, дехк машиннаькъаш, тIа-тIа дегIакхувл юрта боахам. Деррига советски халкъ Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 42 шу дуза ди дезде кийчлуш долча укх деношка комсомоло рапорт лу партега: ВЛКСМ XIII-гIча съезде а IV пленуме а тIаийца декхараш толаме кхоачашдеш да: хьал а яь болх бе йолаялийтай 7-нена меттел 9 доменни пишк, 3-нена меттел 8 мартеновски пишк, ийссе а коксови батарей, цхьайтте а прокатни стани трубопрокатни цехи, гулдаьд 4,5 миллион тонн тиша аьшк. Кагирхоша дика дакъа а лоацаш, электрификаци а еш 4.600 километр машиннаькъаш дехкаьд, 3 эзар километр гаргга газеи мехкдаьттаи проводаш ехкай. Хьалъяьй 850 автоматически, поточнии, конвейернии лини. ЦаIи ахи миллион совгIа болча болхлоша ханал хьалха кхоачашъяьй шоай къахьегама овсарле лакхъяра йола заданеш. Комсомольциии кагирхойи хьинарца дIаегIай 500 эзар гектарал кIезигагIа йоацаш юкъара сомийи комсийи бешамаш; юрта боахамерча къонача къахьегамхоша укх шера чукхоабаш йорстаяьй 10 миллион гаргга хьакха, хьалкхеяьй 12 миллион гаргга кролик, 184 миллион оалхазар. Семилеткерча «комсомольски копилке» 7 миллиард сом совгIа ахча да.

Цу цифраша хьахьекхар Нохч-ГIалгIайчен комсомольций къахьегам — берригача мехкарча комсомола историецеи вахарцеи цахаддаш бувзам болаш хилар а дуккхача советски кагирхой отрядех цаI из хилар а. Кхоачам ба духхьала Грознерча Сталински районерча комсомольцаша «комсомольски копилка чу» массехк миллион сом диллад аьлча. Укх шера 2 эзар гаргга тонн мехкдаьтта Iоухаш доа ца дайташ кходаьд МагIалбикерча комсомольски организацеша. Республикерча 200-нел тIех йолча кагирхой звеноша хьажкIаш хьалкхеяьй укх шера. Царех дуккханеша лакхера хьувкъамаш даьхад.

ХIара гектара тIара 215 центнер томараш тIехьа хьажкIаш кхеяьй Зармаев Абдул-СаIида звеноцарча къонача хьажкIаш лелаераша. ДуккхагIа шура яккхара яхье баьннарий хьалхарча мугIарех латт Сунженски районера къона дояркаш н.н. Колесникова, йижарий Амриевагlар, дуккха кхыбараш а.

Боахама а культурни а гIишлош хьалъеча массайолча участкашка комсомольски хьинари денали дIахьокхаш хилара дика хьокхамаш го йиш я. Болх йистебаьлча каст-каста юхебусар клуб хьалъеча Грозненски вагонни депо комсомольцаш. ХIанз клуб хьалъяь яьннача хана каст-каста сакъердаме вечераш вIашагIъехк цар цига. Массехк эзар сома книжкаш дехкад «Старогрознефта» НПУ шоллагIча промыслерча комсомольцаша.

Комсомола дIайолаярца вай мехка вIашагIа а еллай дегIайоагIаш а чIоагIлуш а латт коммунистически къахьегама бригадеи ударники яха цIи яккхара йола яхь. Грознеи республикаи предприятешка кIезига яц ужжамо йола бригадаши ударникаши. Из лакхера а сий дола а цIи яккхара яхье яьннай бIаьш коллективаш, къона болхлой.

ХIанз чакхйоалаш латтача отчеташеи хоржамашеи хьахьокх тешаме а низ болаш а болча парте гIончий — республикерча комсомольски организацей балхаш лакхденна хилар. Организационно чIоагIъеннай, идейно дегIаенай комсомольски организацеш, коммунистически кхетамца кагирхой хьалкхебара гIулакхаш нийса а доаггIача тайпара а къестаду цар.

Балхашцара цIенхаштттара кхоачамбоацараш а гучадаьхар районни собранешеи конференцешеи. Царех керттера дар да предприятеи, колхозеи, совхозеи, учрежденеи дерригача балхашцара кхоачамбоацараш дIададахарахи царна практически новкъостал дарахи дола дешаш парторганизацешка дувца увттаде шоашта еннача бокъонах комсомольски организацеша бизза пайда ца эцар. Комсомольски организацей балха юкъе каст-каста нийслу де деза аьнна къаьстта белгалдаьккха хIама доацаш а де дезараш хан-ханнахьа йисте ца доахаш а моттигаш.

Партийни организацеша масса хана а дац комсомола лерттIа доал, цу даькъе партийни организацеша болх цIенхаштта тоабе безаш ба.

ХIанзарча ханара дешар а говзал а Iомаярца мара дулургдац кагирхошка партена коммунизм хьалъяра де деза новкъостал. Иштта хьийхад кагирхошта Сийлахь-воккхача баьччо Ленина. Укх деношка ВЛКСМ ЦК кхайкадаьд балхашкарчеи юрташкарчеи кагирхой дешар а культурно-технически уровень а лакхдара ерригсоюзни поход е аьнна. Пленумо партена дош делар из декхар толамца кхоачаш а дергда, комсомольцашеи берригача советски кагирхошеи шоай денали хьинари сов а даькkха, дешар а Iомадергда, халкъа боахама дерригача доакъошка технически прогресс яра духьа къовсам а лоаттабергба вай мехка коммунизм оттаяра духьа дерригача халкъо лоаттабеча къовсама юкъе сийленца дакъа а лоацаргда, аьнна.

Тахан Ленински комсомола юбилей хулача дийнахьа берригача советски мехка цIаькха а хозаргья ССКП Центральни Комитета тIахьехама оаз:

ДАЬКЪАЛА ХИЙЛА ЛЕНИНСКИ КОМСОМОЛ — КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ ТЕШАМЕ ГIОНЧА А РЕЗЕРВ А, КОММУНИЗМ ХЬАЛЪЕРИЙ ХЬАЛХА ЛАТТА КЪОНА ОТРЯД!

Шера йола дулхи, фуаши, тхаи эцара план ханал хьалха кхоачашъяьй Российски Федераце

ССКП XXI-гIча съезда решенеш кхоачаш а еш кастта хургйолча ССКП ЦК Пленума боаггIача тайпара накъа бахар духьа яхье а баьнна, шера йола паччахьалкхенга дулхи, фуаши, тхаи дохкара план ханал хьалха кхоачашъяьй Российски Федерацерча къахьегамхоша.

Укх шера 20 октябрь тIакхоачаш паччахьалкхенга дехкад 3,2 миллион тонн дулх, 3,1 миллиард фуъ, 159 эзар тонн тха.

Соахка цу хана ийцачул 965 эзар тонн е 43 процент дукхагIа дулх, 665 миллион, е 27 процент дукхагIа фуаш, 22 эзар тонн, е 16 процент дукхагIа тха ийцад.

Дикка дукхагIа ийцай шура а. Укх шера 20 октябрь тIакхоачаш паччахьалкхенга ехкай 1958 шера цу хана ехкачул 1984 эзар тонн, е 15 процент дукхагIа шура.

ТIаийцача декхарашка хьежжа дIахо а паччахьалкхенга йохкаш латт хьайбай продукташ.

ОКТЯБРА СИЙНА

Дика къахьегаш накъа йоагIа Первомайски районера колхозаш Октябра 42 шу дизара. 15-ча октябре планах доагIа кIа дIадийна а 24 октябре хьажкIаш чуийца а йистеяьннай район. ХIанз планал совгIа паччахьалкхенна ялат дIалуш я колхозаш. Планах 1.443 гектар йоагIача 1.475 гектар зябь а аьхай колхозаша. ХIанз кхыдола юрта боахама балхаш деш ба районера къахьегамхой.

МАКСИМОВ.

Ставрополь—Грозный яха газопроводи город Грозне газораспределительни станции хьалъеча белгалбаьннача строительни организацей болхлошта республика лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота яларах дола

Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

Ставрополь — Грозный яха газопроводи Грозненски распределительни станции дикача толамашца хьалъяь доккхача хьинаре къа а хьегаш доккхий хьокхамаш дахарах Нохч-ГIалгIай Автономни Советски Социалистически Республика Лакхехьарча Совета Президиума Сийлен грамота лойла строительни организацей укх болхлошта:

Алиев Измаил Гусейновича— «Свармонтаж» треста № 5 йола строительни управлене трубоукладчика машиниста.

Баудер Эдуард Христофоровича — «Свармонтаж» треста № 5 йолча строительни управлене сварщика.

Боцман Юрий Николаевича — «Союзпроводмеханизаце» треста № 10 йолча строительни управлене экскаваторщика.

Бутанов Николай Андреевича — Нохч-ГIалгIай совнархоза строительнии строительни материалаш арахецачеи управлене специализированни строительно - монтажни управлене слесара.

Дидигов Берснакъий Заьлмаханна — Ставрополь—Грозный яха газопровод хьалъеча дирекце инженер - строитела.

Корж Герасим Ивановича— «Свармонтаж» треста № 5 йолча строительства управлене сварщика.

Мясищев Иван Петровича— «Мосгазопровод» треста № 8 йолча строительни управлене изолировщика.

Наливайко Виктор Тимофеевича — «Мосгазопровод» треста № 10 йолча строительни управлене бульдозера машиниста.

Некрасов Михаил Степановича — «Мосгазопровод» треста № 8 йолча строительни управлене изоляционни колонна бригадира.

Немошкалов Василий Филиппповича — «Мосгазопровод» треста № 8 йолча строительни управлене механизированни колонна начальника.

Образцова Елизавета Максимовнайна — Нохч - ГIалгIай совнархоза строительстваи строительни материалаш арахецачеи управлене № 6 йолча строительно - монтажни управлене каменщика.

Пехтеров Иван Николаевича — «Свармонтаж» треста № 5 йолча строительни управлене сварщика.

Переварюха Николай Александровича — «Мосгазопровод» треста № 5 йолча строительни управлене изоляционни машина машиниста.

Романов Иван Ефремовича— «Свармонтаж» треста № 5 йолча строительни управлене слесарий бригадира.

Сизова Анна Егоровнайна— «Мосгазопровод» треста № 5 йолча строительни управлене изолировщица.

Селюков Михаил Николаевича — «Мосгазопровод» треста № 5 йолча строительни управлене изолировщикий бригадира.

Слесарев Михаил Антоновича — Нохч-ГIалгIай совнархоза строительстваи строительни материалаш арахецачеи управлене специализировани строительно - монтажни управлене слесара.

Фролов Иван Никифоровича — Нохч-ГIалгIай совнархоза строительстваи строительни материалаш арахецачеи управлене № 6 йолча строительно-монтажни управлене землекопа.

Хоменко Василий Андреевича — «Свармонтаж» треста № 5 йолча строительни управлене трубоукладчика машиниста.

И. АЛМАЗОВ,
Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиума председатель.

М. КОМАРОВ,
Нохч-ГIалгIай АССР-а Лакхехьарча Совета Президиума секретарь.

ССКП Центральни Комитетеи СССР Министрий Советеи

Хьайбаий оалхазарийи дулх кийчдара болх тоабара хьакъехьа

Хьайбайи оалхазарийи дулх кийчдара болх тоабара де дезача гIулакхий хьакъехьарча дешага хьажа а хьежа, ССКП Центральни Комитетои СССР Министрий Советои цу дешах лаьца баьча соцам тIа белгалду, тIеххьарча шерашка юкъара хьайбай боахам дегIабоалабеш чакхдаьхача доккхийча балхаша доахан дукхагIа хьачуэца а, промышленни дулх дукхагIа даккха а, дулха продукташца нах дикагIа Iалашбе а йиш хилийта хилар.

Цу тайппара белгалду соцам тIа, хьайбайи оалхазарийи дулх кийчдара балха юкъе цIенхаштта кхоачамбоацараш хилар.

Цхьайолча областашкеи краяшкеи, республикашкеи мела лел мясокомбинаташи холодильникаши хьалъяра балхаш, хIаьта дегIаухаш латтача хьайбай боахамал уж тIехьа а дисад, доахани оалхазараши шоай ханнахьа хьачуэцара а кийчдара а цар чIоагIа новкъарле а ю. Геттара кIезига хьалъю дулх кийчдеш йола предприятеши холодильникаши потребительски кооперацен моттигерча промышленноста системе а, хIаьта иштта кIезига хьалъю хьайбайи оалхазарийи дулх кийчдеш йола колхозашкареи колхозий юкъареи предприятеш а.

Дулха промышленность ший ханнахьа Iалашъяц технологически къаьстта холодильнии оборудованеца, цу гIулакхо тIехьатетт керда мясокомбинаташи птицекомбинаташи болх бе дIайолайолийтилгеи болх беш яраш кердача техникаца Iалашъелгеи.

ССКП Центральни Комитетои СССР Министрий Советои лоархI, доахани оалхазараши хьачуийдареи цар дулх кийчдареи гIулакх дикка тоаде деза ха хьатIакхаьча хилар. Йоккха а йоацаш, техникаца дика кийчъяь а йола дулх кийчду дукха предприятеш лоацчача ханашка хьал а яь, хьайбайи оалхазарийи дулх, уж хьалкхедеча а чуоттадаь кхоабача а моттигашкеи дулх дукхагIа дIаухача йоккхийча центрашкеи кийчделга вIаштIехьа а даькkха, лертIара даьнна гаьна доахан дIакхувлилга дIадаккханза даргдац. Хьайбай продукташ яхара ворхI шера планах оттаяь заданеш ханал хьалха кхоачашъяр духьа юрта боахамерча къахьегамхоша мехка боаржабаьча боламо хIанзе а чакх ца даькkхача даргдоацача кхоачадаьд, хьайбайи оалхазарийи дулх кийчдергдолаш йола производственни мощностащ дукхагIа хилийта, аьнна, ворхI шера планах оттаяь заданеш ханал хьалха кхоачашъяра эшаш йола дулха промышленностеи холодильникийи керда предприятеш хьалъяри йолаш яраш шеръяри.

ССКП Центральни Комитетои СССР Министрий Советои декхарийла яьй союзни республикай компартей ЦК-аш, парте крайкомаши, обкомаши, республикай Министрий Советаши, краяйи областийи къахьегамхой депутатий Советий исполкомаш, совнархозаш дулх кийчдеш йола керда паччахьалкхен предприятеш хьалъярцеи, йолаш яраш шеръярцеи, техникаца кийчъярцеи а 1959—1965 шерашта йолча ворхI шера плана контрольни цифрашка оттаяьча боарамехьа йола производственни мощностащ 1960—1963 шерашка болх бе йолайолийтилга Iалашде. Цу тайппара царна тIадожадаьд мясокомбинаташи, царчур оалхазарий дулх кийчдеш йола цехаши, оалхазарий дулх кийчдеш йола предприятеши хьайбай а товарни оалхазарий а боахам сихха дегIаухача районашка сихагIа хьалъелга. Эгтара хьалха, Къилбаседа Кавказеи, Украинаи, Молдавеи, Малхбузехьарча СибарегIеи, Уралеи, Казахстанеи районашка. Дулх кийчдеш йола керда предприятеши холодильникаши ши шу дадалехьа хьалъяь яха еза.

Дулх а кхыйола сиха талхаш йола продукташ а лоаттае лерттIа моттигаш Iалашъяра союзни республикай Министрий Советаштеи, Центросоюзаи, совнархозаштеи тIадиллад 1960—1965 шерашка холодильникаша лоаца моттигаш 2,3-зза шеръелга, гIорадаь дулх хIанз йолаш йолча холодильни камераш дукхагIа арахецара, сихха хIамаш гIораеш йола аппараташ юкъе яхара, блокашка дулх доаккхилга дикка совдаккхара де деза балхаш кийчде а чакхдаха а.

Гаьнна доахан дIакхувларга бода мах чухьнахьа баккхар а дулх кийчдеча предприятешка болх сихагIа дIаболабалийтар а, цар мах лохбар а духьа дIахо йодача хана хьалъеча мясокомбинатех дукхагIа яраш сменах 30—50 тонн дулх мара чакхдаккха низ кхоачаргбоацаш а, моттигерча хьалашка хьежжа 50—150 километр мара гаьна доаца доахан тIакхувларгдолаш а йоаккхилга дикагIа лаьрхIад. Холодильникаш а чуйолаш йола йоккха йоаца дулх кийчду предприятеш а доахани оалхазараши доаду пункташ а кооперацеи моттигерча промышленностеи системах яхка а колхозийи совхозийи шоаш йолчча хьайбайи оалхазарийи дулх кийчде йиш хургйолаш хIара колхозеи дуккхача колхозий юкъареи яхка а оттадаьд.

Массаза а санна типови проектех хьалъе еза дулх кийчду предприятеш.

СССР госстройна тIадиллад мясокомбинатийи птицекомбинатийи типови проекташ кийчъяра конкурс оттаелга. Керда типови проекташ оттаеча хана предприятеш шеръе а мясокомбинаташ хьалъеча моттигашка кхачан промышленноста кхы предприятеш хьалъе а, цхьа тайпа стандартни сборни аьшкабетонни конструкцеш юкъекхахьа а, производственнии транспортнии балхашта комплексни механизации автоматизации е а йиш хургйолаш дола гIулакх оттаде деза, хIаьта иштта моттигерча хьалашка хьежжа, колбаснии кулинарнии хIамаш аьта а эза кийчдаь хIамашка доалла а дулх кийчдергдола моттигаш вIаштIехьъяха еза.

Союзни республикай Министрий Советаш декхарийла я мощносташ алсамъяха оттаяь заданеш кхоачашъяра хиланза яргIоаца технологически холодильнии оборудовании хьайбайи оалхазарийи дулх кийчдеча промышленноста предприятешта кийчъе а 1960—1963 шерашка уж царга дIакхачийта а. Опытни образецаш кийчъелга а технологически оборудоване керда тайпаш серийни арахецилга а оттадаьд.

Дулха промышленноста предприятештеи холодильникий гIишлоштеи йола холодильни установкаши технологически оборудовании дукхагIа хьаяр духьа машинаш ю дуккха заводаш эргайоахаргйолаш, а шеръергйолаш а, лаьрххIа цу гIулакхашта тоаергйолаш а йола мероприятеш чIоагIъяьй.

Союзни республикай компартей ЦК-аш парте крайкомаши обкомаши, краяйи областейи къахьегамхой депутатий Советий исполкомаш, совнархозаш декхарийла я паччахьалкхенга дохка а дIадала а лаьрхIа колхозашкареи совхозашкареи доахан доажадеш а чуоттадаь а дорстадергдола гIулакх вIаштIехьадаккха, дика дорстадаь доаца, гIийла доахан, къаьстта дозал кIезига дола кагий доахан, дулха доаде ца кхувлийта. Доаде дIачулуш долча доаханна, моттигерча хьалашка хьежжа, ханашта а дозала а боарамаш оттадолда; **нах дулхацеи дулха продукташцеи дикагIа Iалашбар а дулха промышленностерча производственни мощностех пайда дукхагIа эцар а духьа** шу чакхдаллалца хан-ханнахьа дулх доаккхилга а, колхозашеи совхозашеи доахани оалхазараши паччахьалкхенга дохкилгеи дIалулгеи вIаштIехьдоаккхалда.

Союзни республикай Министрий Советаш декхарийла я гIорадаь а эза кийчдаь хIамашка доалла а дулх дукхагIа дохкаргдола, торгови сете искусственни шелал дукхагIа хургйола, духхьал дулхи дулха продукташи йохкаш йола тикаш дукхагIа хургйола гIулакхаш чакхдаха.

Эшшача боараме дулха лаьрхIа доахан ханнахьа дIателилга вIаштIехьадаккхар духьа республикашкеи краяшкеи, областашкеи лаьрххIа паччахьалкхен закупкаех хьачутелаш дола доахан хьалкхедеш а, кхоабаш а, дорстадеш а дола боахамаши цу даькъе йоккхий мясокомбинаташ йолча юхxе доахан гулду базаши йохкилга а доахани оалхазараши дулх кийчдеча предприятешка дIачутелара хIара бетта йола графикаш увттаелга а могадаьд.

ССКП ЦК-аи СССР Министрий Советои тIахьийхай областашкара, краяшкара, республикашкара партийнии советскии органаш а профсоюзни организацеш а дIахо йодача хана дулха индустри лакхъе а дулхацеи дулха продукташцеи баха нах дикагIа Iалашбе а аьнна оттадаь декхараш толамца кхоачашдар духьа дулха промышленноста болхлошта юкъе социалистически яхь йоаржаяра.

СИЙ ДОЛА РЕВОЛЮЦИОНЕР

(РЕПОРТАЖ)

Нохч-ГIалгIай АССР малхбоалехьа, лакха лоамашка, Iальмате хозача моттиге улл «Солнечное» яха юрт. Цу юрта гаьна доацшаш дадача «ГIаьттин-кашмашка» дIавелла воал революце сийлахь-воккха турпалхо Шерипов Асланбек. Цига укх шера 24 октябре цунна дегIа чурт хьаделлаш цаI ах эзар саг гулвелар. Царца бар Шерипов Асланбек ваь а дагадоагIаргдола къоаной, цунца цхьана моастагIчоа духьал лаьтта нах. Цига хьагулбелар пионераш, школьникаш, гонахьа ядача юрташкара болхлой, Грознера баьхка ССКП Нохч-ГIалгIай АССР обкома хьалхара секретарь новкъост А. С. Трофимов, Нохч-ГIалгIай АССР Министрий Совета Председатела заместитель новкъост С. А-А. Атиев, Культура министр новкъост В. А. Татаев, РСФСР-а заслуженни артист новкъост М. Э. Эсамбаев, Нохч-ГIалгIай писателий союза Председатель новкъост А. Хамидов, поэташ Хь-Б. Муталиев, М. Мамакаев, иштта кхыбараш.

Делкъел тIехьагIа кхо сахьат даьлча чурта тIара гата Iодаьккхар новкъоста А. С. Трофимовеи, къаьнача партизана новкъоста Д. Геримхановеи. Гонахьа латта нах тийра Чурта тIа дошо алапашца яздаьд:

Асланбек
Шерипов
(1897—1919 шераш)
Революце сийлахь турпалхо.
Вийнав Советски
Iаьдал доаккхаш
Воздвиженске
1919 шера 11-ча сентябре.

Советски района райкома парте хьалхарча секретара новкъоста Цениева лоацца къамаьл а даь дош делар нов. С. А.-А. Атиевна.

— Новкъостий — аьлар С. А.-А. Атиева, — вай гулденнад гIорваьнна революционер а ший халкъа бакъвола воI а хинна волча Шерипов Асланбека дегIа чурт хьаделлача. Шерипов Асланбек вай парте тешшамерча къонгех цаI хиннав. Большевистски партес дегIайоалаьяр цох яьхка дика оамалаш. Дог тийша хиннав из ленински идеяша, Советски Iаьдало ший халкъа ираз дахьилгах. Цудухьа ший вахар кхо ца деш дIабихьаб цо цкъа хьалаьца нийса никъ. БIаьш, эзараш лоама къонгаш шийна тIехьа а болаш, большевистски парте тешшаме гIонча хинна дIаэттача хана денз грозненски партийни организацешца, эрсий пролетариатаца бувзам болаш хьавенав из.

Шерипов Асланбека ший низах бIубенна, бакъдарий дика дIадувцаш деча къамаьло йохайора партенна духьалбарий идеяш, къаьгта хьагойтар цар харц никъ.

Мискача наьха тхьамада а хинна Шерипов Асланбека Деникина бIуца баьча тIемо хьахьекхар из Iальмате майра командир хилар.

1919 шера Воздвиженская яхача слободе Шерипов Асланбека отрядо, йоккха котало а йоаккхаш, тIом бир Деникинца. Цхьабакъда, цу тIем тIа чIоагIа чов йир командира. Большевистски партех ваьлар лоама къамий тхьамада хинна, парте гIулакха бакъхинна воI Шерипов Асланбек.

Цхьабакъда, Асланбека сатийса вахар хьаэттар. ХIанз вай мохк дерригa дунен чу чIоагIагIа бола къахьегамхой мохк а хинна дIаэттаб. Вай доахк коммунизм хьалъяра эшараш Iалашдеш. Цудухьа къаьстта дег тIара баркал оал вай ший са ца кходеш, къеча наьха баьчча хинна, тIехьа тIакхувраштa ираза Iаьдал доаккхаш лийтача Шерипов Асланбека. Цун хьокхамо вай кагирхошта низ телалба дерригача дунен тIарча мискача адамий гIулакх хьаллаца, паччахьалкхен хьал-торо чIоагIъе!

Грозне латаш хиннача пролетарски батальона командир а Асланбека новкъост а хинна волча, грозненски болхлоша викал ваь вайтача нов. Михайлика дийцар Нохч-ГIалгIай АССР столице БIаь дийнахьа лаьттача тIемах лаьца. Цига вайзав цунна Шерипов Асланбек. Цхьабакъда, цхьан городе цхьа никъ лаьца, цхьан моастагIах латаш уж хиннабале а кIезига хиннад цар вIашагIкхетар. ВIашагIкхийтача а тIемаех лаьца мара дош ала ха хулаш хиннаяц.

Шерипов Асланбека лоама чура гIоптабаьча низо, — аьлар нов. Михайлика, — доккха новкъостал дир Грозне латаш хиннача пролетариата. Цу тIем тIа ше велар из. Цхьабакъда, йоагаш я цо лотаяь цIи.

ДIахо къамаьлаш дир Шерипов Асланбекаца цхьана моастагIчоа духьал тIом баьча нов. М. Мучарова, Советски района «Октябра 40 шу» яхача колхозе дика болх барца цIи хеза йолча колхозницас нов. Кх. Эльмурзаевас.

Митинг чакхйоалаш граждански тIема турпала юртахошка моаршал а хоатташ нов. А. С. Трофимова аьлар:

— Доккхий балха толамаш даьхад укх шера вай республика къахьегамхоша. Цхьабакъда, вайга торонаш я кхы а дикагIа болх бе. Массава цаI санна отта деза вай республика хьалторо лакхъяра. Къилбаседа Кавказа республикашта юкъе Нохч-ГIалгIайче хьалхарча моттиге дIаоттаяра. Могаргдий вайна из де?—хьаьттар нов. А. С. Трофимова.

Гулбеннараша бIубенна дош делар:

— Могаргда, — аьнна.

Цу тIа митинг дIакъайлар.

Лаккха урагIа а даха латташ да нохчех хьаваьннача, Кавказе Октябра сердал яхьаш Ленина бахкийта хиннача С. Орджоникидзеи, С. М. Кировеи кхоаччара новкъост а парте тешшаме гIонча а хиннача Шерипов Асланбека дегIа чурт. Кавказа лоамаш мел латт, лаьттан тIа адамаш дIа мел лел йицлургьяц тIехьа тIайоагIача заман духьа шоай вахар дIаденнача турпалхой цIераш.

Сурта тIа: Асланбек Шериповна дегIа чурт хьаделлача хинна митинг.

С. ЧАХКИЕВ.

Районни партийни собрани

Укх деношка Веденски районе хиннача партийни собране отчетни доклад йир ССКП райкома хьалхарча секретара нов. Осмаева. Къаьстта терко тIаяхийта белгалдир докладчика юрта боахама дерригача доакъошка, хIаьта иштта промышленни предприятешка районерча къахьегамхоша даьха толамаш.

Районерча промышленни предприятеша ийс бетта йола план 125 процент кхоачашъяьй. Царех я, производственни план ийс бетта 138 процент кхоачашъяь йола Веденски лесхоз (директор Эрзанукаев), 114,2 процент план кхоачашъяь йола райпромкомбинат (директор Мударов).

Паччахьалкхенга дулхи, даьттеи дохкара план 110 процент кхоачашъяьй районо. «Победа» яхача колхоза социалистически яхье цо хьалхара моттиг яккхар бахьан долаш ССКП райкомеи райисполкомеи карара-кара тела ЦIе байракх еннай.

Районерча къахьегамхоша доккхий толамаш даьхадале а цхьадолча доакъошкара дукха кхоачамбоацараш а белгалдир докладчика.

Собране къамаьлаш даьча делегаташа: Арсханова, Газиева, Хаджиева, Икиева, Арбузова, Панова, иштта кхыбараша шоай къамаьлаш хетадир ССКП XXI-ча съездеи парте Центральни Комитета Пленумийи соцамаш кхоачашдара тIехьа районерча къахьегамхоша лелабеча къовсама, хIаьта районерча партийни организаце къаьстта парте райкомо, отчетни хана баьча балхацара дуккха кхоачамбоацараш а гучадаьхар, уж кхоачамбоацараш дIададахара наькъаш а белгалдир.

ЧIоаггIа теркам тIабахийта ладийгIар собране хиннараша ССКП Нохч-ГIалгIай обкома секретара нов. Ш. С. Сагаева семилетка хьалхарча шера республикерча къахьегамхоша доахача толамех а, хIаьта иштта семилетка декхараш кхоачашдара тIехьа республика а Веденски района а хьалхашка латтача декхарехи лаьца даьча къамаьлага.

ЧIоагIа политически хьинар айдаларца чакхъяьлар районни партийни собрани. Собране дийцача дешах решени тIаийцар.

Керда райкоми, ревизионни комиссии 8-ча областной партконференце бахийта делегаташи хержар собране.

Парте райкома хьалхара секретарь хержар С.-А. Ч. Осмаев.

Р. САРАКАЕВ.

Цхьадола хIамаш дувцанзар докладчика

ХIанз Гудермесски районерча «Дружба» яхача совхоза коллектива хьалхашка латта керттера декхар — дикача хьокхамашца юртбоахама шу йисте а доаккхаш, ханал хьалха паччахьалкхен план кхоачашъяр, комсаш дIайогIа лаьтташ кийчдар да. Из декхар кхоачашдеча чIоагIа лоархIам болаш да совхоза профсоюза болхлой комитето организаторски болх дика вIашагIболлар. ЛоархIам боллаш терко е дехкарийла я профсоюза комитет бахача наьха вахара-хьал тоадара, къахьегам лорабара кхерамлен техника лелаяра.

Мишта кхоачашду совхоза болхлой комитето уж декхараш, мишта оарцагIа боах цо совхоза болхлой уж кхоачашдара. Уж дешаш дийцар дукха ха йоаццаш совхозе хиннача отчетно-харжара профсоюзни конференце.

ДIабахача ийс бетта доахан кхедара план 105 процент, жа кхедара план 107 проценти, фуаш дIададалара план 113 проценти кхоачашъяьй совхозо. Дика къахьег совхоза МТФ болхлоша.

ДикагIа йолча агротехнически ханашка а, республике эггара хьалха а йистедаьккхад совхозе гуйран ялаташ дIадувлга, ялаташ дIадийнад 4 эзар гектара тIа.

Иштта цхьадола кхоачамбоацараш а да совхоза балха юкъе, шура дIаялара план 77,3 проценти, дулх дIадалара план 45,6 проценти мара кхоачашъяьяц. Уж кхоачамбоацараш хилара бахьан—дукхагIа долча даькъе совхозе профсоюзни болх мела лелабаь хилар да.

Бакъда, уж дешаш хьоадензар отчетни доклад яьча болхлой комитета председатела нов. И. М. Бурко Производственни гIулакхаши, хьалха латтарий опыт йоаржаяра болхи а хьоабаь бацар доклада тIа.

Пренеех къамаьлаш даьраша критика йир болхлой комитета къахьегама дисциплина мела хилар, производстваи, социалистически яхь йоаржаяреи гIулакхаш мела леладар, совхоза болхлошта эшачун доацачун цо кIезига йоакхо еш хилар бахьан долаш.

Совхоза профсоюзни организацена, къаьстта цун комитета хьалхашка латта декхараш белгал а деш къамаьл дир конференце ССКП Гудермесски райкома секретара нов. Ибрагимова.

Профсоюзни организаце бе безача балхахи долаш дола кхоачамбоацараш дIададахарахи йола решени а тIаийцар конференце, хIаьта керда болхлой комитет а хержар.

Г. ОСТАШЕВСКИЙ.

Къоначар хьинарца

Беррига советски кагирхой санна чIоагIа хьинар тIадахийта ССКП XXI съезда исторически решенеш кхоачашъяра тIехьа къовсам лоаттабеш, дикача хьокхамашца шоаш тIаийца декхараш кхоачашдеш хьабоагIа «Правобережни» нефтепромыслови управлене комсомольцаши кагирхойи.

Доккхий толамаш даьхад кагирхоша Ерригсоюзни комсомольски копилка чу рузкъа Iоадара йоаржаьча социалистически яхье а.

Комсомола XIII съезда решенеш кIоргга Iома а яь беррига низ тIабахийта уж кхоачашъе керда декхараш тIа а ийца, рузкъа кходара тIехьа, Даьхенна дукхагIа мехкдаьтта далара тIехьа шерра къовсам лоаттабе болабелар промысла комсомольцаш.

Комсомолец Михайлов Николай керте а латташ рейдови бригада вIашагIъеллар. Из вIашагIъеллача хьалхарча деношка денз хьинарца шоай декхараш кхоачашде болабелар бригада членаш Голованова Аза, Грецова Мария, иштта кхыбараш а.

Эггара хьалха рейдови бригадо теркам тIабахийтар лаьттан кIалха ремонт еча хана скважинашка довча мехкдаьтта, хIаьта иштта бурув техачул тIехьагIа кхы пайда а ца эцаш латтача оборудованена. Шоашта бIаргадайна кхоачамбоацараш промысла кулгалхошкеи партийни организацеи дIа а хайта сихагIа уж дIадахара наькъаш лехар цар.

Белгалде дезаш да промысла кулгалхошеи парторганизацеи из комсомольций пайдане инициатива мога а яь царна чIоагIа новкъостал даь хилар.

«Iаьржа дошув» доадара духьал къовсам лоаттабара йола пайдане предложенеш а тийннай комсомольцаша.

Иштта промысла комсомольцашеи кагирхошеи мехкдаьтта кходара, из кIезигагIа доадайтара тIехьа дIадоладаь гIулакх дика хьокхамаш долаш да. Укх шера 2.258 тонн мехкдаьтта кходаьд цар, хIаьта Ерригсоюзни копилкачу 345 эзар сом ахча Iоадаьд.

ХIанз Сийлахь — йоккхача социалистически революце 42 шу дизара боаггIача тайпара накъа а болхаш шоаш тIаийца керда декхараш кхоачашдеш ба кагирхой. Мехкдаьтта даккхара шера йола план 7 ноябре кхоачашъе лаьрхIад къонача нефтяникаша.

С. СУЛТАНОВ.

Комсомольций гIулакхаш

ЧIоагIа лоархIам болаш гIулакх да вай республикерча комсомольцашеи кагирхошеи культуре комсомольски поход а кхайкаяь дIадоладаьр. Хоадам боллаш декхараш тIаийцад цар кхаь шера лаьрхIа йолча цу похода план кхоачашъяра.

Цу планах комсомольцашеи кагирхошеи лаьрхIад клубаши, цIе уголокаши, библиотекаши, кхыйола культпросветучрежденеши, хIаьта иштта школаши, избачительнеши, танцплощадкаши, спортплощадкаши хьалъе а царна ремонт е а, цар лаьрхIад хьайбашта базаш хьалъеча а уж тоаеча а новкъостал де.

Бокхха хьокхам болаш ба цу даькъе Наурски районерча комсомольцаша баь болх. Укх шера комсомольций новкъосталца Калиновскии Ленина цIерагIчеи совхозашка ши кинотеатр хьалдаьд цар, Постный яхача хуторе клуби школеи а хьалъяьй.

Юрта боахама механизаце училищерча комсомольцаша Постныйи Козловеи яхача юрташка хьалдаьд шишша квартира йола 12 цIа. Наурскии Калиновскии совхозашкарча комсомольцаша къаьстта хьинар тIадахийта къахьийгад стадионаши спортплощадкаши хьалъеча. Ерригаш а комсомольцийи кагирхойи новкъосталца районе хьалъяь яьннай 3 стадиони 6 спортплощадкеи.

ХIанз районе мел йолча юрташка шоай танцплощадкаш я комсомольций кулгашца хьалъяь.

Къонача строителаша районерча юрташка 5 комсомольски сомий беш дIаегIай, 25 эзар га дIаегIай цар улицашка а.

Районерча культармейцаша 12.700 сом мах бола художественнии, политическии, научно-техническии, берийи литература доаржадаьд бахача наха юкъе. ЧIоаггIа теркам тIабахийта леладаьд цар дешанза болча наха дешар хьехара гIулакх а. Районе 3 бIаь совгIа вIалла дешанза хинна саг хIанз деша а язде а ховргдолаш Iомабаьб цар.

Районерча комсомольций инициативах а цар новкъосталца а дукхагIа йолча юрташка болх бе йолаеннай художественни самодеятельноста кружокаш. ХIанз Сийлахь-бокхача Октябра 42 шу дизара сийна хургдолча цIейга сакъердаме концерташ оттаде кийчлуш я художественни самодеятельноста коллективаш.

Наурски комсомольцаша даьха дика толамаш комсомол вIашагIъелла 41 шу дизара дола доккха совгIат да.

С. ИСМАИЛОВ,
ВЛКСМ Нохч-ГIалгIай обкома инструктор.

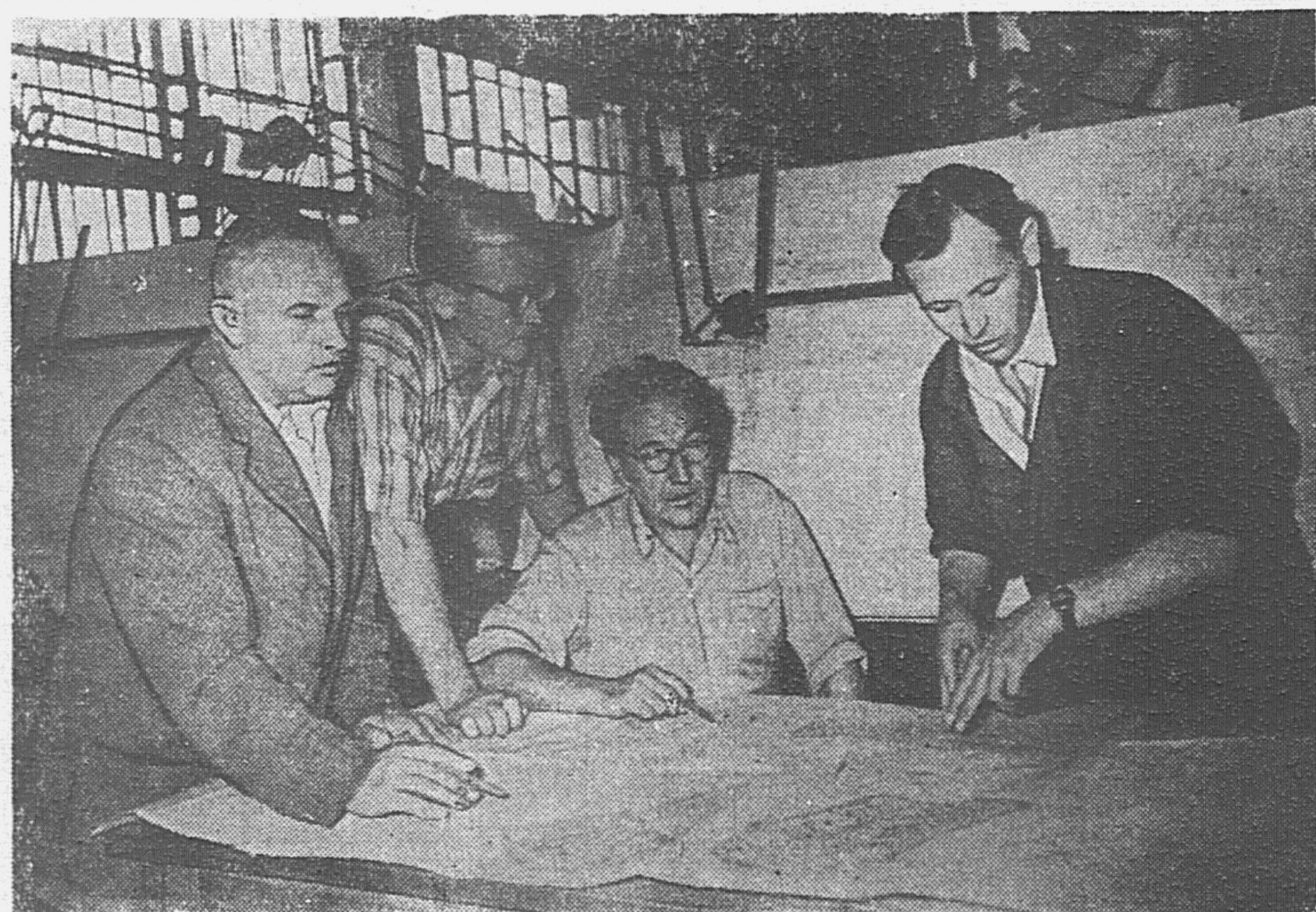

МОСКВА. Лихачева цIерагIча автозаводерча болхлошеи, инженерашеи, техникашеи, гIулакхерча нахеи Ленинграда къахьегамхоша доладаь гIулакх дийца а дийца, планах семилетка чакхйоаллаш хилийта лаьрхIача къахьегама овсарлен боарамга 1963 шера дIа а кхаьча, автомобилаш арахецара йола ворхI шера план ши шу хьалхагIа кхоачашъе аьнна декхараш тIаийцад. Из кхоачашдара производство эргаьккха тоаергйола гIулакхаш белгалдаьхад автозаводцаша, масала, цар лаьрхIад кузнечни цеха реконструкци е, прессови корпус хьалъяь яккха а хIанзарча оборудованеца из кийчъе а. Автобусашзавода коллектив. Станокий керда еча цехе керда мотор хьабергбола производство 1962 шера бокъонца кийчъяь яла езаш я. Шеръергйолаш я оатхалаш еш йола а гIонна йола а цехаш. Завода болхлой низаца кийчъе лаьрхIад 32 автоматически автоматизированнии линеш, прессовии, оатхалашта кепаеттачеи, мотораш вIашагIдехкачеи, кхычеи цехашта йола лакха овсарле йолаш болх бу оборудовани, кхоалагIча даькъа тIа программни управлени а хургйолаш 30 километр йIаьха конвейераш яхка.

Уж балхаш кхоачашде йолаеннай конструкцеш кийчъеш а модернизированни оборудованеца автоматически линеш яхка проекташ оттаеш а ба конструктораш. Ремонтно - механически цехе проект а оттаяь, кийчъе йолаяьй шийлача металлах автомобила оатхалаш кепа еттаргйола 400 тонн еза пресс.

Сурта тIа (аьрдехьара аьттехьа): инженераш бола В. Р. Коротков, А. В Метелица, Г. И. Трапезников, А. И. Медведев керда яхка лаьрхIача автоматически линеех цхьан лине проект ювцаш боахк.

Е. Семенова сурт.
ТАСС фотохроника.

ОКТЯБРА 42 ШУ ДИЗАРА СИЙНА

БЕТОНЩИК МАГОМАДОВ

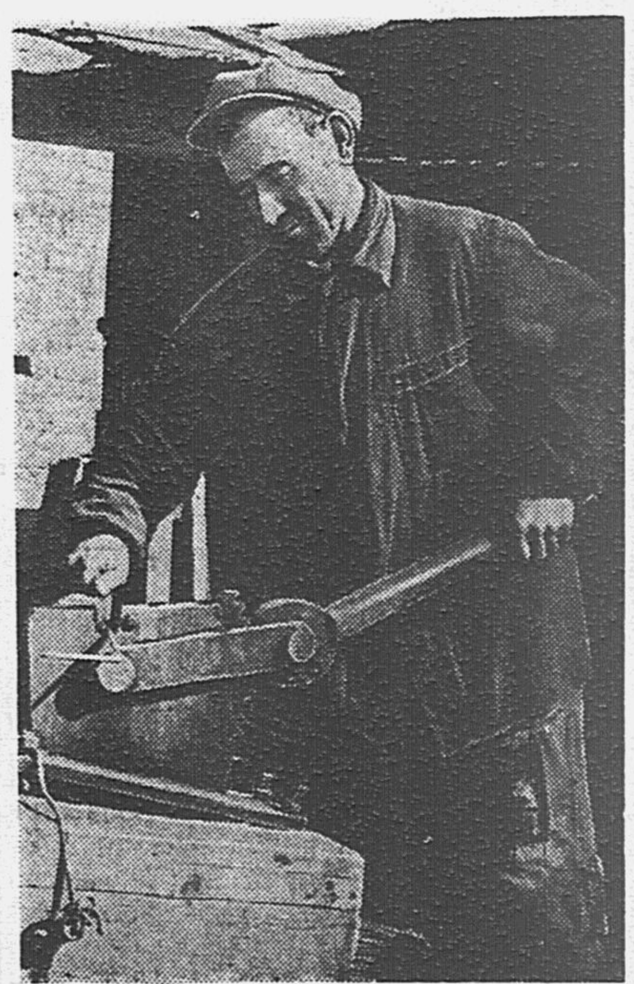

Магомадов Пата № 7 йолча строй-монтажни управлене балха воагIаш цхьаккха балха говзал йолаш вацар. Дукхача балхаш тIа волаш болх баьб цо укхаза. Цхьабакъда, эггара тIехьа а шийна езаенначарех цхьа специальность хержар Патас — бетонщика специальность. ХIанз из болх дукха безарца, сменах йола заданеш массаза а 180 - 190 процент кхоачашъю цо. Дукха сийлен грамоташ яьхай Магомадова цу ший дикача балха толамех, цул совгIа «ТIехдика бетонщик», аьнна управлене коарча сийлен доска тIа язваь а ва из.

Сурта тIа; Арматурни аьшксаьрг хоадабеш воалл Магомадов Пата.

Ю. Плиева,
сурти тексти.

Шера йола план кхоачашъяьй

Сийлахь-бокххача Октябра 42 шу дизара сийна социалистически яхье а яьнна къахьегаш я Совнархоза чуйоагIача гIишлошъерийи гIишлошъ ю материалаш ерийи автотранспортни контора коллектив. 21 октябре кхоачашъяьй цо семилетка хьалхарча шера кир дIа-юха кхахьара план, кходаьд дуккха доагам.

Автотранспортни контора болхлоша лерхI Октябрьски ЦIей хьатIакхачале кхы а 1600 тонн мухь дIа-юха бахьа. Из цар кхоачашдергхилар шеко йоацаш да.

Даим хьалхара моттиг лаьца хьайоагIа цхьоалагIчеи шоллагIчеи гаражий коллективаш. Къаьстта белгалбаха безаш ба Гаганова Валентина доладаь сий дола гIулакх хьал а лаьца, кIезига алапи доагIача, тIехьайисача моттигашка балхаш деш боакха йиъалгIча гаражера Лычагин, Клименко. Царех ба денна 200—250 процент нормаш кхоачашъеш бола шофер Тарасов, Потов, слесарь Сказин.

М. С. ПЛИЕВ.

ДукхагIа мехкдаьтта даккхар духьа

Гудермесерча нефтепромыслови управлене къахьегаш ба 10 совгIа къама болхлой. Цхьан уйланца ях из барт тайна коллектив: ханал хьалха семилетка хьалхарча шера план кхоачашъе. Нефтяникаша хIара бутт массаза боал, производственни план кхоачашъю.

ХIанз нефтяникаш, «Горскнефть» яхача нефтепромыслови управлене коллектива кхайкарал хьал а лаьца, доккхий къахьегама толамаш а доахаш, Октябра 42 шу дизара сийленца накъа болх. Цу управлене мехкдаьтта доаккхача бригадо лаьрхIад планал совгIа 10 бетта Даьхенна 4700 тонн Iаьржача дошо ялеи 5 миллион кубометр газ яккхеи. Ший дош кхоачашдара хьинаре къахьегаш я из коммуниста нов. Суслина доал ду бригада. Октябрь бетта 20 дийнахьа мехкдаьтта даккхара план 105 проценти 9 бетта план 104 проценти кхоачашъяьй цу комплексни бригадо. Шу доладеннача хана денз бригадо 30 гаргга рационализаторски предложени балха юкъе яхьар бахьан долаш мехкдаьтта тоннага дIабода мах 5 процент лохбеннаб. Цу гIулакхо паччахьалкхенна 550 эзар сом ахча а кходаьд.

Мехкдаьтта доаккхилга лакхдара нефтяникаша боккха лоархIам беш да скважинех пайда эцар дикача технологически хьисапе дIадахьари, скважинашта ремонт еча ханашта юкъера юкъ йIаьхъяри.

Бригадо чIоагIа къахьийгад болх ца беш йола скважинаш йолаялийта гIерташ. Дукха ха йоаццаш бригадо дIайолаялийтача № 132 йолча скважино деннеи-буси 15 тонн мехкдаьтта лу.

ХIанз бригадо чакхдоахаш латт скважина телеуправлени яреи Iан кийчам береи балхаш.

Бригадо дош деннад укх шера планал совгIа 5 эзар тонн мехкдаьтта даккха. Иштта йоккха къахьегама коталонаш а йоахаш накъа йоагIа нефтяникий коллектив Октябра 42 шу дизара.

Н. ЗАЗДРАВНЫЙ,
Гудермес.

СихагIа газ чуйиллара

Сийлахь - бокххача Октябра 42 шу дузача денна сийленца накъа болх № 6 йолча строительно-монтажни управлене газопровод еш бола болхлой. 2400 метр йIаьха йола из газопровод 1-гIа ноябре йистеяьккха лаьрхIад И. Лиманске кулгалдеча болхлой бригадо.

Дика къахьег хIара сменах йола балха норма 170—175 процент кхоачашъеш волча Кирюхин Владимира. ХIанз ше 5-ча курсе деша вагIа политехнически техникум йистеяьккхача техник - механикал болх бе лерхI Владимира. Иштта дика къахьегаш ва цхьан хана танкист хинна вола шиъ специальность йола Сычков Федор а.

Бакъдар аьлча берригаш-м бац бригаде иштта дика къахьегаш. Дукха денош цIагIа а доахаш, балха тIехьа а вусаш балха вахача а хайра хIама хьа ца деш ва 5-ча разряда слесарь вола Дятлов Виктор.

Ханал хьалха газопровод йилла яккхарах дог тийша ба Лиманске кулгалдеча бригадера болхлой.

П. ПОПОВ.

Дош кхоачашдергда

ЦIаккха ца даьхача тайпара доккхий балха толамаш даьхад укх тIехьарча хана «Малгобекнефта» НПУ 1-ча промысла болхлоша. Укх шера 11 бетта йола мехкдаьтта даккхара план 11-ча октябре кхоачаш а яь, хIанз декабрь бетта план кхоачашъяра къахьегаш ба уж. ДIабахача 9 бетта планал совгIа итташ эзараш тонн мехкдаьтта даьккхад промысла коллективо.

Уж толамаш даха нефтяникий вIаштIехьадаьннад № 750-7 йола разведочни нефтяной скважина болх бе йолаяларца балха юкъе 103 геолого - технически мероприяти йоалаяр бахьан долаш. Мехкдаьтта даккхара план тIеххкоачашъяра боккхача лоархIамера гIулакх да вторични методашца къахьегилга. Из дика кхетадир нефтяникаша.

Промысле эггара дикагIа балха хьокхамаш даьхад мастер нов. Ф. Колесников керте латтача 1-ча бригада, мастер нов. Назадзе керте латтача 3-ча бригада коллективаша. Планал совгIа эзараш тоннаш мехкдаьтта деннад цар паччахьалкхенна.

ТIаийца социалистически декхараш ханал хьалха кхоачашдара доккха гIо дир лаьттан кIалхарча оборудованена ремонт еча бригадаша. Ерригача 4 бригадо сийленца кхоачашдаьд декхараш. Скважинашта ремонт яра йола план цар кхоачашъяьй 156,2 процент. Къаьстта дика къахьегарца белгалбаьлар лаьттан кIалхарча оборудованена ремонт еш бола оператораш И. Чаплыгин, В. Бахчинов, И. Алейников, З. Барахоев, Я. Кузигов, мехкдаьтта доаккха оператораш Е. Коломенко, С. Куксин, Х. Котиков, Салтукиев, иштта кхыбараш а.

Белгалдаккха дезаш да цхьадола балхаш дара план промысла коллективо кхоачашъя ца хилар. Царех да скважинашта ремонт ца еш, болх беш йола ха дIададахача шерарчул 5,9 ди лоацагIа хилар. Из гIулакх иштта нийсденнад скважинаш цкъаза болх ца беш сеца латтар бахьан долаш. Скважинашта эшаш йола материал ханнахьа хьа ца кхачар бахьан долаш болх ца беш латта езаш хулар уж. Духхьала качалкай станокашта эшаш йола клиновидни оасаш йоацаш дукха ха яьккхар скважинаша болх ца беш.

Кхоачамбоацараш балха юкъе дукха доллаше а сийленца кхоачашдаьд промысла коллективо ше тIаийца декхараш. Къахьегама овсарле 22,1 процент лакхъеннай.

Ше даьхача толамех кхоачам а ца хеташ, дIахо йодача хана кхы а чIоагIагIа къахьега лаьрхIа я промысла коллектив.

Сийлахь- йоккхача Октябрьски социалистически революце 42 шу дизара сийна укх шера план цу денга кхоачашъергйолаш керда декхараш тIаийцад нефтяникаша. Шеко яц шоай дош цар кхоачашдергхиларах.

ВАРЛАМОВ,
промысла инженер-экономист.

Завода болхлой къахьегама вахте эттаб

«Красный молот» яхача завода шоллагIа цех. Станокашеи подъемни кранашеи болх беш деча татаех хIама хьахазац. БIарг дIа мел лекхача чIоагIа уйла тIаяхийта къахьегаш боахк болхлой. Машиностроителаша беррига низ тIабахийтаб Октябра сийна йолча яхье шоаш тIаийца декхараш кхоачашде.

— ЧIоагIа дог айдаларца къахьегаш ба берригаш а, — йоах хьалха дIаяхача хана хьалха латтарех болхло хиннача, хIанз мастер волча М. И. Борзилова. — Дикача хьокхамашца накъа даха безам ба тха цIейна!

Мастера хьахьокх тхога завода кадрови болхло М. К. Ковтунов:

— Укхо кийчъю эггара нийсагIа йола деталаш, хIаьта цар тIа ший клеймо а оттаю. Иштта болх беш дукха бац заводе болхлой...

25 шу гаргга ха я нов. Ковтунов заводе болх беш вола. Дика Iомаяьй цо ший балха говзал, цудухьа дика вIаштIехьадоал опытни специалиста ший балха заданеш дикача хьокхамашца кхоачашъе. ХIара сменах 16 деталь кийчъю цо, из да нормах йоатIачул шозза сихагIа цо уж кийчъелга.

Иштта хьокхамаш долаш къахьегаш ва опытни токарь.

* * *

Ремесленни училища воспитанник хиннача комсомольца Бирюков Александра а иштта дика бу болх. Цо кхы а сихагIеи аттагIеи бу из болх.

Грязеви насоса цхьа клапан кийчъеш хилча иттанега кхаччалца операци кхоачашъе езаш хул токара. Нагахьа санна, уж операцеш цаI шоллагIчоа тIехьа а еш кхоачашъеш хилча дукха ха зехьа йоврглъяр, хIана аьлча резецаши буроши хьадоахаш юха дIаувттадеш ха йоае езандаь. Къонача токара Бирюковси, цун сменщикаша Детистов Василеи, Асланов Михаилеи коммунистически къахьегама ударник яха цIи яккхара тIехьа яхь а йоаржаяь хIаране цхьаццашишша операцеш кхоачаш а еш сиха кийчъю клапанаш.

Бирюкова наряд еннай 100 клапан кийчъе, аьнна. Уж кийчъе мел ха эшаргья, аьнна, оаха хаьттача цо аьлар:

— 25 сахьат эшаргда, опыт йолаш да тхо.

Иштта болх беш 250 процент ший норма кхоачашъю цо.

* * *

Бириев Амади заводе болх беш вола шоллагIа шу мара дац. Бакъда цу лоаццача хана а дика Iомаяьй цо токара говзал. Дика порядок хул цун балха моттиге, хIаьта хIара денна балха нормаш тIеххкоачаш а ю цо. Октябра цIейна дика совгIат кийчдеш ва из. Нормах лаьрхIача 25 минута кийчъе еза деталаш 8 минута кийчъю цо.

Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически революце 42 шу дизара дикача хьокхамашца накъа баха къахьегаш ба машиностроителаш.

К. КАЛИНОВСКИЙ.

ЙИЖАРИЙ

Грознерча кога гIирс беча фабрике дика бовз йижарий Джемуханова Iайнаи Айдати. Шоай смена болх дIаболабе ах сахьат хьалхагIа масса хана а фабрике боагIа уж. Хьаьналчеи дикачеи балхаца, нахацарча безамерча гIулакхашца шоай цIераш дIайовзийтай цар. Уж иштта хилар дика гу ер шу доладелча денз цар баьча балхага хьежача. 180—200 процент кхоачашъяьй цар балха нормаш хIара бетта. ХIаьта сентябрь бетта Iайнас 236 проценти Айдата 217 проценти кхоачашъяьй балха норма. Маьчаш еча цехе цхьаккха а станок яц Iайнайна болх бе ца ховш. Цехерча станокаш тIара моллагIа а болхло цамогаш хилча цун станока тIа болх бу цо. ТIаккха шинна станока нормаш кхоачаш а ю.

Цо шинна а станока тIара нормаш кхоачашъярах тхо цеццаьннилга шийна хайча, вела а къежа цеха начальника нов. Кочияна аьлар:

— Тхо-м собране а тIехьа елхача а кхаьча Iайнас дехар деш хьийзал кхо станок лелаяйта сога яхаш, кхаь станока нормаш а цо кхоачашъергхиларах дог тийша ва со.

Фабрикерча моллагIча болхлоша а хьокхам эца мегаргболаш ба къона болхлой—Iайнаи Айдати.

П. МАГОМЕДСАИДОВ.

ЛЕНИНГРАД. Сийлахь-бокххача Октябра 42 шу дизара сийна яхье а яьнна, цхьайтта бетта йола план 7 ноябрь тIакхоачаш кхоачашъе гIерташ къахьегаш я С. М. Кирова цIерах йолча «ЭЛЕКТРОСИЛА» яхача завода коллектив.

Сурта тIа: турбогенератораш еча цехе. Кийчъяь яьнначул тIехьагIа 100 эзар киловатт низ болаш йолча турбогенератора статора торцаш юсташ воалл турбогенератораш еча цеха фрезеровщик вола Н. Н. Богданов.

П. ФЕДОТОВА сурт.
ТАСС фотохроника.

Машинисташа доккхий толамаш доах

Сийлахь-бокххача Октябра сийна шерра социалистически яхь а йоаржаяь Грознерча депо локомотивни бригадаша доагам кходара чIоагIа къовсам лоаттабу. Цу бригадаша 1126,3 тонн доаго мазут а, цунна лаьрхIа 107 тонн дизельни доагам а кходаьд.

Доагам кходара хьалхле а лелаеш доккхий толамаш доахаш ва пассажирски поезда машинист вола Василий Сергиенко. 50 тонн мазута доагам кходаьд цо. Цул тIехьа ца вусаш болх беш ва дикагIа вола машинист нов. А. Цехан, 43 тонн доагам ший счетах кходаьд цо. Иштта дика болх беш ба машинисташ Андрей Симкин, Георгий Шкутов, Александр Ганжин, дуккха кхыбараш а. 30 тоннал кIезигагIа кходац доагам царех хIаране.

Iана кийчо дика яьй цар шоай локомотиваша болх дикагIа бергболаш. ЙIоахъяьй тайп-тайпара трубопроводаш, узлаши деталаши тоаяьй. Шоай машинаш Iана дика тоа а яь кийчъяьй бокххагIа болча машинисташа А. Агасиева, П. Безлепкина, И. Тисленко, кхыбараша.

Денгара-денга доагам кходара керда толамаш доахаш ба хIанз машинисташ.

Г. АНОХОВ.

Химикаша дика къахьег

Укх деношка беррига советски къахьегамхой санна шоай низ ца кхобеш къахьегаш ба Грозненски химически завода болхлой, инженераш, техникаш, гIулакхера нах.

ВорхI шера йола план ханал хьалха кхоачашъяра шоаш тIаийца социалистически декхараш Сийлахь-бокххача Октябра 42 шу дузача денга сийленца кхоачашде гIерташ шерра социалистически яхь а йоаржаяьй цар. Завода коллективо ший торонашка а хьежа дош деннад октябра бетта план ханал хьалха кхоачашъе а, хIаьта планал совгIа 2 миллион сомага кхоачаш продукци яла а. Цул совгIа, химикаша дош деннад къахьегама овсарле лакхъе, бетта 60 рационализаторски предложени балха юкъе а йоалаяь 100 эзар сом кходе, продукцега дIабода мах планал 10 процент лохбе, хIаьта 1959 шера йола план ханал хьалха кхоачашъяра цехашка, сменашка, участкашка шерра социалистически яхь йоаржае.

Шоаш тIаийца декхараш дика кхоачашду цар. Къаьстта дика болх бу синтетически этилови спирт арахецача цехий коллективаша. Заводе социалистически яхье баьннарашта юкъе хьалхле лелаю цар. Укх бетта 15 дийнахьа йола производственни план 110 процент кхоачашъяьй цу коллективаша, бедал кIезигагIа а йоаляьй.

№ 7 йолча цеха коллективо № 32 йолча цеха эшаш дола этилен доах. Цу цеха коллективо лакхера декхараш тIаийцад 500 тонн этилови спирт доаккхаш эшаш дола этилена концентрат дала, балха юкъе 14 рационализаторски предложени йоалае, этилен доа ца дара чIоагIа къовсам лоаттабе.

Уж декхараш дика кхоачашду коллективо, этилен даккхара план 15-ча октябре кхоачашъяьй, ийс рационализаторски предложени балха юкъе а йоалаяьй. Шоай беррига низ тIабахийта дика болх беш я комсомолец нов. Митченков керте латта «Б» смена.

«Б» яхача сменала дукха тIехьа ца бусаш болх бу нов. Речков керте латтача «А» смена болхлоша а.

Семилетка хьалхарча шера доккхий толамаш даьхад Грозненски химикаша. Укх шера ийс бетта цу коллективо планал совгIа массехк миллион сома продукци еннай, хIаьта ер шу чакхдалалехьа 30 миллион сома продукци яла а лерхI.

А. ПУХОВИЦКИЙ.

СИХДЕ ГУЙРАНАРА БАЛХАШ!

Социалистически декхараш кхоачашдац

Семилетка хьалхара шу долалуш вай республика берригача къахьегамхоша санна керда декхараш тlаийцар Шалински района хьайбаш леладераша. Цар дош делар хlара бетташ болча lаттагара шишша эзар литр шура яккха, 98 процент lасилгаш хьалкхеде. Хlанз къахьегама шу йистедоаллаш вайга йиш я уж декхараш цар мишта кхоачашдаьд тахка. Шу доладелча денз 20-ча октябрга кхаччалца хьайоагlача хана «Шалински» совхозе гlолла лаьрхlача хlара бетташ болча lаттагара яькkха шура 1445 литр мара яц, хlаьта «Джалка» яхача совхозо 1250 литрал кlеззига совгlа мара яьккхаяц. Района совхозаша иштта кlезига шура хlана яьккхай?

Цу гlулакха хьалхара бахьан да совхозашка хьайбай маэшша йоакхо е ховш специалисташ ца хилар. Зоотехнически курсаш хьаелларгья яхаш совхозашка дувца дукха ха я, цхьабакъда, хьадеш хlама дац. Цудухьа нийслу ферма кулгалхой чехкчехка хувца безаш. Масала, «Шалински» совхоза йиълагlча отделене ферме духхьал укх цхьан шера виъ бригадир хийцав lа юхе кхаьчад, цхьабакъда, ферме цхьа тонн гlожа доакъар хьатlаденадац, базаш бlеха я, навесной наькъашка соахка денз улла кхо хlанз а дlадаккханза да. Ферме кхоъ мара ний яц. Цар чура 240 бежанна барда молае велча бlарчча сахьат даккха деза.

Совхозе цхьайолча фермашка биййсана доаханга силос, гlадамаш дуйит, цхьабакъда, йиълагlча отделене ферме (управляющи нов. Эдильбиев, ферма бригадир нов. Шамильханов) цкъа диаь доакъар юхадехк. Цудухьа цу ферме укх шера хlара бетташ болча lаттагара яьккха шура дахача шераца нийсийча 105,3 литр кlезигьеннай. Иштта во латт гlулакх «Джалка» яхача совхоза 2-ча. 6-ча отделеней фермашка а.

Геттара во да совхозий фермай коллективаш шоайла социалистически яхье ца ювлар. Из гlулакх формально хьатlа а ийца кхы теркал ца деш дитар. Цунна бехке ба партийни организацейи профсоюзий комитетийи болхлой.

Социалистически декхараш кхоачашдара доккха дакъа лоацаш хила дезар фермашкарча халача балкашта механизаци яра гlулакх. Цхьабакъда, района совхозий цаl ферма яц из мероприяти яь. Нонагlа дола балхаш кулгашца ду.

Во латт хьайбаш леладераштa юкъе агитационно - массови болх а: дика тоаяь цlе уголокаш яц ферме, наг-нагахьа мара дахьац журналаши газеташи. Кхы а дуккха да фермашка кхоачамбоацараш. Цхьабакъда, уж дlадахара еш хайра терко яц. Чlоаггlа теркам тlа а бахийта лоаццача хана хьайбаш леладара болх боаггlача боарамга баккха беза совхоза кулгалхоша. Тlаккха мара кхоачашдулургдац царна семилетка хьалхарча шера декхараш.

М. ТКАЧЕНКО.

ССКП ЦК ПЛЕНУМА НАКЪА ДАХА

КУРГАН. Баксарски птицесовхозе болх беча, лафетни жаткай машиниста Н. Екимова укх шера къахьегама овсарле чlоагlа лакхъяьй. Цо а тракториста А. Ермакова а трактора тlехьа кхо лафетни жатка а йийза 16 дийнахьа 2000 гектар фийг бола ялат хьекхар. Хlара дийнахьа 125 гектар ялат хьокхаш хиннад цар.

Кургански новатора агрегат областо юртбоахама выставке оттаяьй. Кхыча областашкара выставке ухача механизаторашца Н. Екимова къамаьл дергдолаш вlашагlделлад выставко.

Сурта тlа: (аьттехьа) Н. Екимов Челябински областера баьхкача хьашашца (аьрдехьара аьттехьа) Социалистически Къахьегама Турпалхо волча Сосновски районерча «Россия» яхача колхоза механикаца, М. А. Аксеновцеи, Такталышски совхоза директораца Г. И. Дворниковцеи, юрта а хьуна а боахама Челябински lилма-технически общества lилма секретараца В. И. Назаровцеи къамаьл деш ва.

С. Юдина сурт.
ТАСС фотохроника.

Комсашта lан кийчо еш ба совхоза болхлой

Октябрьски Цlей сийна дика толамаш доахаш накъа болх Ленина цlерахча совхоза комсаш лелаераш. Коллектива хlара болхло дика кхетадеш ва комсашта гураххье а доаггlа гlулакх ца дой тlадоагlача шера уж во хьувкъаргйолга. Цудухьа хьинаре къахьегаш ва хlара болхло. Масала, совхза 2-гlча отделене болх беш йолча Никулина Любас 150 комсий кlотарга хетолг хоададе дезача 200 кlотарга хетолг хоададу. Цул дукха тlехьабусаш бац Швецова Вера, Сойко Валентина, иштта кхыбараш. Лоаццача хана дика виноградараш а хинна дlаэттаб Джанаевгlар Хьасани, Шахрудии, Доклов Насухеи. Цар а тlехкхоачашъю сменни заданеш. Иштта дика къахьег цхьоалагlча отделенерча болхлоша а.

Дlадогlа комсий сьргаш кийчдеш ба Юсупова Марьяни, Назаренко Марияи. Дийнахьа нормах 1500 сьрг баккха безача 2000 боаккх цар. Комсашта юкъе нийлха йисача моттигашка, къьстта керда бешамашка, комсаш дlаювш я совхоз. Хlанзале 35 гектар лаьттан тlа комсаш дlайийнай цо. Цу балхаша тешам лу тlадоагlача 1960-ча шера комсаш дукхагlа хьувкъаргхилара.

Ф. КРЫМОВ.

Фабрико совхоза гlо ду

Дегаш раьза хинна хьажкlаш чуэцаш совхоза новкъостал де бахар Назране керда хьайийлача швейни фабрика болхлой. Хьажкlаш чуэцарца белгалбаьлар Мальсагова Люба, Мальсагова Зайнап, Мальсагова Тази, Оздоева Марет, Сагова Лида, Могушкова Хьанифа, иштта кхыбараш а.

Хьажкlаш чуэцарал совгlа кхы балхаш а дора мехкараша. Масала, машинаш йотташ бар Алиева Паьтlамат Шерпилова, Докиева. Моллагlчо а балха хьокхам эца мегаргболаш дика къахьийгар цар.

Кхы дlахо йодача хана а эшшача моттиге юртбоахама болхлошта новкъостал де кийча ба тха фабрикера барзкъаш деш бола болхлой.

Р. ДЗЕЙТОВА,
фабрика болхло.

Сиха лел хьажкlаш чуэцара болх

Махулла сухалбеш, хьажкlаш хьайоахаш ба Сунженски района «Заветы Ильича» яхача колхоза къахьегамхой. Хlара колхозник ше-шийна тlачlоагlъьяча участка тlара хьажкlаш чуэцаш воалл. Хьажкlий кхаш тlа балхаш деш ба боккхий нах, бераш, истий. Хьалхарчарца ший участок чуийца яьлар Ганиева Тамара. Цунна новкъостал деш хилар Азират.

Дика къахьегарца белгалбаьлар хьахой Мужухоев Бексолтеи Мериев Ювсапи. Цар шин дийнахьа шин гектара тlара хьажкlаш чуийцар. Гlадамаш а хьекха, кучкаш а яь, lоттадир.

Прицепщика Боков Асхана шецхьанне шин гектара тlара хьажкlаш чуэцаргья, аьнна, дош луча хана, цхьаккха тешаш вацар.

— Дукха эц lа, могаргдац хьона, —йоахар болхлоша.

Цхьабакъда, ше а цlагlара дезал а ара а баьха, лоаццача хана дош кхоачашдир цо. Берригача колхозникаша барт тайна болх бар бахьан долаш пхе дийнахьа колхозо дlайийнача хьажкlаех аханел совгlа чуийца баьлар уж.

— Укх диъ-пхиъ дийнахьа, — йоах колхоза агронома нов. Фаргиева, — еррига хьажкlаш хьаьяха а кхаш цlендаь а довргда тхо.

Р. ЗИМАРИН.

Доккхий толамаш доах хьайбаш леладераша

Наурски района Ленина цlерах йолча колхоза хьайбаш леладераштa юкъе Сийлахь-боккхача Октябра 42 шу дизара сийленца накъабахара хlара денна шерлуш латт социалистически яхь. Ийс бетта дахача шера цу ханарчул 1734 центнер дукхагlа паччахьалкхента дулх дехкад, дуккха дукхагlа шура а яьккха, из паччахьалкхенна дlаеннай.

Укх тlеххьарча хана хьайбаш леладераша паччахьалкхенга дукхагlа дулх дохк. Заготовительни пункте чуоттаяь кхаба 150 хьакха, 200 бежан дуккха коа тlара оалхазараш дlаденнад.

Доккхий толамаш доах шурий-товарни ферма болхлоша а. Хьайбаш дика леладара хьалхле лелаеш ва Усмаев Дауд. Нагахь санна колхоза хlара бетташ болча lаттагара 2019 килограмм шура яьккхаяле нов. Усмаева леладеча lулцарча хlара lаттагара 2262 килограмм шура яьккхай. Хlара lаттагара 2228 килограмм шура яьккхай Усмаевца яхь лаьца болх беча Сумарокова Александра lулцарча доахангара а.

Дикача балхаца белгалъяьнна я дукхача хана денз болх беш йола доярка Савина Раиса. Хlара бетташ болча lаттагара шера 2900 килограмм шура яккха езача 3210 килограмм шура яьккхай цо. Ер шу чакхдалалехьа кхы а массехк центнер шура лургья цо. Цул тlехьа ца юсаш болх беш я доярка Абдулхалимова Хьава.

Иштта дика болх беш шоаш тlаийца декхараш дика кхоачашдеш хьабоагlа Ленина цlерах йолча колхоза хьайбаш леладераш.

Ремонт чехка ю

Шалински районерча «Джалка» яхача совхоза МТМ болхлошта дика карахдоал юртбоахама машинашта ремонт е. Уж гlерт гlуйран балхаш деш йолча машинаша, трактораша, комбайнаша ремонте йоаккха ха мамотта кlезигье. Цу гlулакхо чlогlа новкъостал ду совхоза аренашкара балхаш чехкагlа чакхдахара.

Дикача дисциплинаца, хьинаре къахьегарца белгалбаьннаб сварочни, кузнечни, электромедничи цехий болхлой. Сменни заданеш тlехкхоачаш а еш къахьегаш ба электросварщикаш Умаров А., Арсиминов М., Амхадов Г., иштта кхыбараш.

З. УСМАНОВ.

Даьхенна дукхагlа юрта боахама продукташ

Семилетка хьалхарча шера доккхий хувцамаш хиннад Первомайски районе. Хьайбаех дукхагlа пайда эца гlерташ юртбоахама къахьегамхой хинналга хов укх шера юрта боахам соахкарчул шозза дегlабарах. Цхьадола кхоачамбоацараш ца лаьрхlача дукхагlа долча даькъе район дикача хьокхамашца накъа йода хургйолча ССКП ЦК Пленума. Къьстта дика толамаш даьхад деттача доаханна lунал дераша. Дlадахача шера укх ханага ехкачул шозза дукхагlа шура паччахьалкхенга ехкай района юртбоахама къахьегамхоша. Планал совгlа 190 центнер шура ехкай, хlаьта паччахьалкхенга укх шера 600 центнер шура йохкаргья, аьнна тlаийца социалистически декхар кхоачашде йизза торонаш а я. Шура йохкара декхар кхоачашде гlерташ чlоагlа къовсам лаьттаб. Фуражни lаттагара 1300 килограмм шура яьккхай. Къьстта дог гlоздоах цхьаболча доаркай толамаша. Цар хьагойт дика къахьийгача доахангара шура совгlа яккха йиш хилар. Эггара дукхагlа шура яьккхай Попович Марияс. Ленина цlерахча колхозе я из. Фуражни lаттагара цхьанна районе ца яьккха 1823 килограмм шура яьккхай цо. Цунна дукха тlехьа йисаяц «Доттагlал» яхача колхозера Пошхоева Хьава. Фуражни lаттагара 1600 килограмм шура йоаккхаргья, аьнна тlаийца социалистически декхар сийленца тlеххоачашдаьд цо. Хlара фуражни lаттагара 1783 килограмм шура яьккхай Хьавас. Цу тайпара доккхий толамаш даьхад Орджоникидзе цlерахча колхоза доярка Хачароева Совдата а. Цо фуражни lаттагара 1780 килограмм шура яьккхай.

Цхьайола колхозаш тlаийца социалистически декхараш кхоачашдара гаьна я. «Доттагlал» яхача колхозо тlаийцача социалистически декхарех 275 центнер шура паччахьалкхенга йохка езача 158,8 центнер мара ехкаяц. Фуражни lаттагара кlезига шура яьккхай Ленина цlерахча колхозо а. Тlаийцача социалистически декхарех 1400 килограмм яккха езача 1143 килограмм мара яьккхаяц, хlаьта хlанз доахана шура луш йола ха дlайоалаш а латт. Укх шера колхозо 600 центнер йохка езача 560 центнер шура ехкай паччахьалкхенга.

Нагахь санна колхозо укх шера 130 бетташ бола етт хилийта, аьнна тlаийца социалистически декхар кхоачашдаьдаларе (колхозе бетташ 92 етт мара бац) кхы а дукхагlа шура йохка торо хургья колхозага.

Цхьанна шера дехкадац районе укх шера миссел дукха дулх. Укх шера планах 308 центнер дохка дезача 390 центнер дулх дехкад районо. Паччахьалкхенга дулх дохка тlаийца социалистически декхар къьстта сийленца тlеххоачашдаьд Шерипов Асланбека цlерахча колхозо — 60 центнер дулха йохка езача 104,3 центнер дулха ехкай цо. Цхьайолча колхозашка иштта дика лелац дулх дохкара декхар. Царех я Ленина цlерах йола колхоз. Тlаийцача декхарех дохка дезачох ах дехкад колхозо дулх. Колхоза боахам массайолча оагlорахьара дегlабоалабара е еззача тайпара йоакхо яьц. Доаханни жаи дебадара декхар кхоачашдулургдац колхоза. Хила дезачарех ахаш а дац колхозежа. Лерттlа lунал ца дарах лазараш а хинна 568 устагlа а беннаб. Уж довр бахьан паччахьалкхенга тха дохкара план а кхоачашъяьяц. Колхозе лерттlа йоакхо яьц хьайбаш доакъарца lалашдара. 702 тонн гlожа доакъар lалашде дезача 502 тонн мара lалашдаьдац. Планах дlайолла езачох ах силос дlаеллай. Жа доахан а lай чудохка дезача базашта ремонт яьц. Базашка доакъар кlезига хьатlаэзад. Иштта ледара лел из гlулакх Орджоникидзе цlерахча колхозе а. Жа чудоахкача базашта ремонт ца еш тlехьатет.

Доккхий толамаш даьхад районерча коа тlара оалхазараштa lунал дераша. Паччахьалкхенга фуаш дохкара план 208 процент кхоачашъяьй районе.

Нагахь санна укх шера района паччахьалкхенга ялат дохкара план кхоачашъяьяле а кlезига ялат чуийцад района колхозаша. Из нийсденнад колхозашка лаьтта агротехнико дlадеххача тайпара балхаш ца дарах. Районерча колхозий аргlера лаьтташ вlаши гаьна дадац. Духхьал цхьан Шерипов Асланбек цlерахча колхозе мара ялат чуэцара план кхоачашъяьц. Колхозо укх шера 400 гектара тlара гурахь дlадийна кlа чуийцад. Гектара тlара 16 центнер кlа даьннад колхоза, хlаьта вокха колхозашка 5 центнерагара 8 центнерага кхоачаш кlа даьннад гектара тlара. Шерипов Асланбека цlерахча колхозе ялат дика хьувкъар, лерттlа lунал даьлга, лаьтта кlоарга аьхалга, дика макха баькха цамщадаьккхалга, агротехнически дикагlа йолча хана дlадийна хинналга лаьтта минеральни удобренещца тоадаьлга да. Колхозе укх шера а дика тоадаьд лаьтта. Кlоарга аьхача лаьтта дlадийна 400 гектар гурахь дlадув кlа дика хьалтlадаьннад. Бlаьсти дlадувча ялаташта деррига лаьтта аьхад.

Бутт совгlа ха я района колхозашка коартолаш чуэца йолаяь. Дукха ха яр уж хьаьяха хила еза. Хlаьта, указа хlанз а хьаьяха баьннабац. Къьстта коартолаш бlеха хьайоах Ленина цlерахчеи Орджоникидзе цlерахчеи колхозашка. Хьалхарча колхозе кхоалагlа дакъа коартолаш лаьтан кlалха йоаххийт, хlаьта гектара тlара 18 центнер мара а ялац. Вокха колхозе гектара тlара 5 центнер коартолаш йоах. Цул совгlа колхозе дlадийнача 20 гектарах 12,5 гектара тlа вlалла хьалтlа а яьннаяц коартолаш. Коартолаш кlезига хилар царна lунал ца дар да. Коартолаш хьайоаха ха тlаккхачалца цхьа цел lотехабац коартолаш дlайийнача лаьтта е оасар деш а е гувнаш деш а.

— Укх шера дукха догlаш делхарца коартолаш кlезига хиннай, — яхаш шоаш коартолашта ца даь lунал къайла дахьа гlерт цу колхозий кулгалхой.

Районе дукха ба шоаш тlаийца декхараш кхоачашдаь къахьегамхой. Хlара колхозник царца нийсвала веза. Района кулгалхой декхарийла ба массанахьа а тlаийца декхараш кхоачашдергдолаш болх вlаштlехьабаккха.

«СЕРДАЛО» газета рейдови бригада: В. ОРЛОВ, райсельхозинспекце болхло, М. ЛЬЯНОВ, районни газета редактор, С. ХАКИЕВ, Орджоникидзе цlерахча музея заведующи.
О. БУЗУРТАНОВ, (тха собкорр.).

ДИКАГlБАРИЙ ТОЛАМАШ

1959 шера 1 октябре кхаччалца хlара lаттагара 1500 килограммал дукхагlа шура яьккха Нохч-Гlалгlай АССР лоаман районашкарча колхозий дояркаш

Тазбаева К.—Курчалоевски района Ленина цlерах йола колхоз	3115
Гачанаева Ш. — Веденски района «Победа» яха колхоз	2820
Эдилханова Д.—Курчалоевски района Ленина цlерах йола колхоз	2700
Такалашева У. — Веденски района «Победа» яха колхоз	2560
Магомадова У. — Веденски района Карла Маркса цlерах йола колхоз	2150
Макуева З.—Веденски района «Победа» яха колхоз	2120
Усмаева А. — Курчалоевски района XX партсъезда цlерах йола колхоз	2100
Катаева А. — Курчалоевски района XX партсъезда цlерах йола колхоз	2000
Байсултанова Б.—Веденски района Кирова цlерах йола колхоз	1990
Абубакарова З. — Веденски района Карла Маркса цlерах йола колхоз	1980
Лабизакова Т. — Веденски района Карла Маркса цlерах йола колхоз	1975
Акбулатова А. — Советски района «Октябра 40 шу» яха колхоз	1937
Амирхаджиева Х. — Курчалоевски района XX партсъезда цlерах йола колхоз	1892
Магомадова Х. — Веденски района Карла Маркса цlерах йола колхоз	1880
Исхаджиева И.—Курчалоевски района Ленина цlерах йола колхоз	1880
Адамова М. — Курчалоевски района «Новая жизнь» яха колхоз	1872
Поборец М.—Первомайски района Ленина цlерах йола колхоз	1823
Сулейманова Д. — Курчалоевски района Ленина цlерах йола колхоз	1788
Байхаджиева А. — Курчалоевски района XX партсъезда цlерах йола колхоз	1767
Бошева Х. — Первомайски района «Дружба» яха колхоз	1730
Арсажиева Г. — Советски района «Октябра 40 шу» яха колхоз	1691
Цициева Т.—Веденски района «Комсомолец» яха колхоз	1670
Хочарова С. — Первомайски района Орджоникидзе цlерах йола колхоз	1660
Вандова Р. — Курчалоевски района XX партсъезда цlерах йола колхоз	1657
Мантаева А. — Веденски района «Путь к коммунизму» яха колхоз	1630
Эльсаева С. — Ножай-Юртовски района Калинина цlерах йола колхоз	1596
Забаева В. — Ножай-Юртовски района Калинина цlерах йола колхоз	1596

1959 шера 1 октябрь тlаккхоачаш хlара lаттагара 2200 килограммал совгlа шура яьккха Нохч-Гlалгlай АССР совхозий дояркаш

Шестак Е. — Ермоловски совхоз	2700
Юсупова М. — Ермоловски совхоз	3086
Подгираева М.—Предгорни совхоз	3033
Солтаева З. — Надтеречни совхоз	2788
Скибо Е. — «Горец» яха совхоз	2700
Магомадова А.—Ермоловски совхоз	2670
Дулдаева А. — Гвардейски совхоз	2700
Заурбаева Д.—«Дружба» яха совхоз	2650
Досаева П.—«Дружба» яха совхоз	2633
Юшаева Ж.—«Дружба» яха совхоз	2633
Аристова А. — «Горец» яха совхоз	2615
Вимарова А. — Ермоловски совхоз	2595
Сайдуллаева С.—Надтеречни совхоз	2595
Бахманова М. — Ассински совхоз	2593
Пшеничная В.—Грозненски шурий совхоз	2554
Яценко З. — Ассински совхоз	2553
Усманова Д. — Ермоловски совхоз	2505
Бобырева М. — Грозненски шурий совхоз	2501
Занин И. — Грозненски шурий совхоз	2485
Бердарь А.—«Дружба» яха совхоз	2463
Хамурзаева У. — «Дружба» яха совхоз	2449
Чепакова П. — Грозненски шурий совхоз	2447
Юсупова Х. — Надтеречни совхоз	2437
Комплектова А. № 1 йола шурий совхоз	2430
Лихтей М. — Калинина цlерах йола совхоз	2423
Ибрагимова К. — Предгорни совхоз	2410
Вощева В. — Ассински совхоз	2400
Альтемирова М.—Надтеречни совхоз	2401
Зелимханова К.—Ермоловски совхоз	2392
Гарсиева М. — Грозненски шурий совхоз	2386
Атабаева Х. — Предгорни совхоз	2372
Эльмурзаева Д.—Надтеречни совхоз	2372
Ахъядова Т. — «Дружба» яха совхоз	2370
Ткачева Г. — Калинина цlерах йола совхоз	2357
Гмырина П. — Надтеречни совхоз	2351
Арсамурзаева А.—Ермоловски совхоз	2633
Гончар В. — Горячеисточненски совхоз	2313
Цугова Л. — Назрановски совхоз	2310
Чихачева Н. — Грозненски шурий совхоз	2299
Зелимханова Т. — Ермоловски совхоз	2294
Мурзоева Л.—Назрановски совхоз	2293
Лалиева М. — Староюртовски совхоз	2290
Мартынова М. — № 1 йола шурий совхоз	2281
Антонова В. — Грозненски шурий совхоз	2280
Мальсагова Л.—Назрановски совхоз	2279
Сорокоумова Е.—Предгорни совхоз	2277
Жукова Е. — Предгорни совхоз	2277
Арнаут С. — Грозненски шурий совхоз	2273
Алиева П. — Назрановски совхоз	2269
Гружевская М. — Староюртовски совхоз	2260
Дакаева М. — Надтеречни совхоз	2259
Жукова А. — Предгорни совхоз	2251
Сатуева З. — Горячеисточненски совхоз	2242
Ибрагимова С. — Гвардейски совхоз	2231
Яковлева В. — № 1 йола шурий совхоз	2230
Дадаева Л. — Надтеречни совхоз	2224
Вашева Э. — Грозненски шурий совхоз	2223
Тамилина М. — Предгорни совхоз	2209
Матвиенко А. — № 1 йола шурий совхоз	2202

Кердача новкъа дlабахьа беза школай болх

Вай республике а тlехь ерригача Российски Федерацерча халкъа образоване болхлой кийчлуш ба 1960-ча шера январь бетта Москве хургйолча Ерригроссийски хьехархой совещанега.

Боккхача лоархlамера гlулакх да Российски Федерацерча хьехархой съезд гулъелга. Съезда керттера бола политически лоархlам ба школа болх хувцара партеи правительствоси араяьха директиваш кхоачашъяра хьехархой оарцагlбоахилга.

Ерригроссийски съезд хьаеллалехьа хургья районни городской хьехархой собранеш, областнойи, краевойи, республиканскии съездаш. Цига хоржаргба Ерригроссийски съезде дакъа лоацаргдола викалаш.

Вай республике районнии городскойи собранещ хургья октябреи ноябреи бетташка, хlаьта ноябрь бетта юххе Грозне республикански хьехархой съезд а хургья.

Районнии городскойи собранешка Ерригроссийски хьехархой съезда хьакъехьа халкъа образоване болхлошта хьалхашка латтача декхарех лаьца докладаш ергья халкъа образоване отделий кулгалхоша. Шоай балха опыт ювцаргья школай кулгалхоша, хьехархоша. Республикански хьехархой съезде «вай замах коммунизм хьалъеча ханара общеобразовательни политически къахьегама школеи республикерча хьехархошта хьалхашка латта декхараши» яха доклад ергья Нохч-Гlалгlай АССР Просвещене министра нов. Г. П. Цыганкова.

Кердача зама новкъа яьннай советски школа. Педагогически болх лелабар лаьрхlача керда да укх шерара дешара шу. Школа болх хийца хьалхара шу да ер. Школаша вахарца лелабу бувзам чlоагlбаран дlахо йодача хана вай мехкара халкъа образовани дегlайоалаяран долча законо къоастадаьд школа болх хувцара дола керттера наькъаш. Цо вlаштlехьадаьхад дешархошта къахьегам безара, вахар довзара, lомадара дола школанна хьалхашка латта декхараш.

Съезд вlашагlкхеталехьа методически объединенешка, предметни комиссешка, педагогически советашка районни совещанешка дувца деза цхьадола хlамаш.

Иштта, 8 шера дешача школашка дувцаргда: лохерча классашка кердача программах хьехарах, исторически образовани хьехилга тоадарах, дерригача берашка дешийтарах, къаьстта вайцига йиlигашка дешийтарах, массадолча предметех дешилга тоадарах, шоашта еза професси харжа бераш кийчдарах йола опыташ, иштта кхы а. Производственни дешар lомадара хьалхарча толамех, лакхехьарча классашкарча факультативни занятех, дешар лакх дара школашкарча комсомольскии пионерскии организацеша, дешархоша шоашта гlулакх а деш къахьегара йола юрта боахаме промышленносте гlишлош еча дешархоша къахьегара эшаш йолча опытех.

Сайрийна дешачеи заочнии школашка: сайрийна дешача школашка дешархой lомабеча хана цар квалификаци лакхъелга, царца кхетама болх лелабелга, юрташкарча кагирхоша заочни школашка дешилга.

Цул совгlа собранешка дувцаргда педагогически пропаганда вlашагlйоллах, халкъа образоване система хувцарах, хьехархой методически а педагогически а говзал лакхъяра де дезар, цу гlулакха профсоюзни организацеша даьча балхий опыт.

Уж деррига гlулакхаш цlенхаштта, законо яххача тайпара къоастадича, предложенеш, педагогически рекомендацеш тийлача цо гlо дергда дешар дикагlа дlаоттаде а дешархой лерттlа кхетабе а. Школай профсоюзни организацеш, кхыйола берий учрежденеш декхарийла я съезд вlашагlкхеталехьа вай республикера беррига хьехархой кхыбола нах халкъа дешар тоадара гlулакха халкъа образоване органашца цхьана оарцагlабаха. Республикерча хьехархошта хьалхашка латтача декхарех керттера дар да деша ха йолаш дола деррига бераш моттигашкарча исполкомашца цхьана школе чуозар. бокъонца всеобуча Закон чакхдоаккхилга.

Хьехархой республикански съезд хулча хана хьаелла лаьрхlа кийчъеш я выставка. Школай вахарцарча бувзамах лаьца долча законо яххача тайпара выставка керттера дола декхар да болх хийцача дикагlа йолча школай опыт ювцилга.

Хlара школа, кхыйола берий учреждени декхарийла я выставке дакъа лацара къовсам лоаттабе.

Школа деррига вахар довзаргдолаш хила еза хьаена материал: политически дешар lомаделга, къахьегам lомабелга, тайп-тайпарча юкъарча пайданерча балхашта дешархой тlаувзилга, идейно-политически а эстетически а кхетам лулга, унахцlена хургболаш дегlабоалабелга.

Выставке яхьа мегаргья: дикагlа йолча школайн хьехархойн балха опыт: брошюраш, дешара занятей фото - иллюстрацеш, дешархошта юкъе кхетама болх лелабелга, классни руководителa комсомольскии пионерскии организацещца лелабеча балха опыт, хьехархошен дешархошеи кийчъяь гойтара пособе моделаш макеташ, дешара мастерскешкеи практиках болча хана предприятешкеи дешархоша кийчъяь хlамаш, альбомаш, дневникаш, берий дикагlа дола тетрадаш.

Ерригроссийски съезда кийчо еш дола балхаш дlадахьа дезар профсоюзни организаци я. Массанахьа а чакхъяха еза хьехархоша съезда яь кийчо ювцаш йола е школай е кустовой совещанеш. Профсоюзни организацей отчетно-хоржамий собранешка шерра дувца деза съезда яьча кийчонех лаьца.

Къоастаде деза хьехархошта енна льготаш нийса лелаергйола гlулакх, царна бахара новкъарло еш дола гlулакхаш. Бакъдар аьлча, моттигаш я вай республикерча цхьайолча школашка хьехархошта хlанз а тlехьа йоаго хlама lалаш ца еш (Надтеречни, Каргалински, Урус-Мартановски, Советски, Шелковской, иштта кхыйолча районашка). Къахьегамхой депутатий моттигера советаш халкъа образоване органаш декхарийла я укх гаргарча хана хьехархошта доагам lалашде.

Социалистически яхь йоаржае еза дешархошта юкъе. Цар шоаш мастерскеш, спортивни залаш, гаражаш ергйолаш, гаьнаш дlайогlаргйолаш, тиша аьшк гулдергдолаш.

Школа болх законо яххача тайпара хувцара дикка толамаш даьхад халкъа образоване органаша укх кердача дешара шера. Аьхки дуккха а хьехархой чулаьцабар квалификаци лакхъеча курсашкеи семинарашкеи. Республикера школаш дlадахача шерарчул дуккха а дикагlа lалашъяьй нохчий, гlалгlай, эрсий меттала долча учебникашца, 600-нел тlех къона специалист ва педагогически заведенеш а яьха республикерча школашка болх беш.

Хояллал чlоагlъеннай школай материальни база а.

Керда дешара шу долалуш школашка, интернаташка кхаьчай 230 столярни верстак, аьшка оатхалаш еш йола 100-нел тlех станок, мастерскешта лаьрхlа дlа-юха лелаеш йола электростанцеш, барзкъаш тега машинаш.

Дешархой автомобилаш лехка lомабара лелаещ 50 машин я школашка; 3,5 миллион мах бола дешара а боахама а инвентарь lалашъяьй. Дуккхача районашка — Назрановски, Шалински, Первомайски, Советски, Ножай-Юртовски, Наурски, иштта кхычахьа хьалъяьй керда школаш. Сийрдача, паргlатача цlеношка деш бераша. Духхьал Грозне 2640 моттиг йола 4 школа болх бе йолаеннай укх шера. Колхозий рузкъах районашка 1140 моттиг йола 10 школа хьалъяьй.

Школай вахарцара бувзам чlоагlбара дикка дакъа лаьцад республикерча дуккхача школаша колхозий, совхозий кхашкарча балхашка. Укх шера дешархой производственни бригадашка болх беш 6 эзар гаргга дешархо вар. Хlаьта 4 эзар гектарал тlех долча лаьтта дlадийна хинна ялат, баьца дааргаш, иштта кхыдараш дика хьал а кхедир цар.

Совхозашкарча комсомольско-кагирхой лагерашка болх беш а са лоlаш а вар городерча школашкара 1600-нел тlех дешархо. Ремонтностроительни бригадай балхашка дакъа лаьцар цхьа эзарнел тlех дешархочо.

Дешархошта политехнически дешар lомадара эшаш йола материальни база хlанз а эсала я, цудухьа из чlоагlъяра бе безаш дукха болх ба. Школашта новкъостал де декхарийла я предприятеш, РТС, совхозаш, колхозаш.

Къона тlехье дика хьалкхеяра мел эшар lалашдарца е еза Ерригроссийски хьехархой съезда еш йола кийчо.

Н. ДЕМУШКИН.

Китайски Халкъа Республике арахеца йолаяй. «Вихрь-25» яха вертолеташ. Цун технически гIулакхашка хьежача доазол дехьа еча дикагIчарца нийсъяла йиш йолаш я из машина.

Сурта тIа: гIетта йода «Вихрь-25» яха вертолет.

Синьхуа агентства сурт.

АЛЖИРСКИ РЕСПУБЛИКА ВРЕМЕННИ ПРАВИТЕЛЬСТВА ЗАЯВЛЕНИ

КАИР, 26 октябрь. (ТАСС). Селхан Алжирски республика временни правительствос арахийцай лаьрххIа йола заявлени. Цу тIа йоах, нагахь санна Алжирера тIемаш совцаде Франце правительство раьза яле, временни правительство кийча я цига тIом соцабара Алжира кортамукъален армега приказ дала.

Натахь санна Франци раьза еце, — йоах заявлене тIа, — Алжире тIом дIахо бахьара бехке хургья Французски правительство.

КАСЕМ: «ИМПЕРИАЛИЗМОИ ИЗ ХЬАЛЛОАТТАЕРАШЕИ ТИЙША БОЛХ БЕ ЛАЬРХIАДАР»

БАГДАД, 26 октябрь. (ТАСС). Иракски журналистий делегаци хиннай Иракски республика премьер-министр Абдель Керим Касем ве аьнна, цунна дов даьчул тIехьагIа из госпитале верзаш волча.

«Ирак Таймс» яхача газето беча хоамах журналисташца ше къамаьл деш Касема кхайкарал даьд Иракски республиканна бе гIийртача тийшача балха хьалхашка къамий мугIарий цхьоагIо чIоагIъе аьнна.

«Империализмои из хьаллоаттаерашеи, — аьннад премьер-министра, — тийша болх бе лаьрхIадар».

БЕЛЬГЕ МАЬХАШ ДЕЗДАЛАРА ДУХЬАЛ

БРЮССЕЛЬ, 25 октябрь. (ТАСС). ЦIаькха а косвенни налогаш лакхъяра Бельгийски правительствос яьча решенена духьала хиннача демонстраце дакъа лаьцар 15 эзар кагийча а юкъерча а торговии промышленнии предприятей даьша. Брюсселла йоккхагIа йолча «Стадиум» яхача зале дуккха нах гул а бенна митинг йир демонстраце дакъа лаьцараша. Къамаьлаш даьраша дийхар маьхаш дездеш дола правительства керда финансови гIулакхаш юха дIадоахилга.

Американски сталелитейщиккий забастовка

НЬЮ-ЙОРК, 22 октябрь. (ТАСС). Тафта-Хартли яхача законага хьежжа предписани араяьккхай селхан Питтсбургерча федеральни судахочо Сорга. Цу тIа сталеплавильни заводашкара забастовкаш яь болхлой деккарийла бу 80 дийнахьа балха юхабахка.

98 ди да алапи тIатохар дехаш бола США сталеплавильни компаней 500 эзар болхло забастовкаш еш вола.

85 процентал дукхагIа дола американски болат доаккхаш йола предприятеш совцаяьй забастовка.

* * *

НЬЮ-ЙОРК, 22 октябрь. (ТАСС). Питтсбургерча федеральни судахочо Сорга забастовка яьча США сталеплавильни промышленноста 500 эзар болхло 80 дийнахьа кхы а болх бе деккарийла веш йола предписани яьчул тIехьагIа федеральни судахочо Скейле Сорга предписани йохайир, сталеплавильни промышленноста профсоюза болхлой апелляци федеральни окружной судо къоастаялцца.

Тахан Филадельфе вIашагIкхета езаш я окружной суд.

Окружной суо решени ялцца хургья сталеплавильни промышленноста болхлой забастовка.

Геттара чехка дIадоладе герз дIадоаккхилга

КАИР, 26 октябрь. (ТАСС). Массане а деррига герзаш дIадахарах йолча советски предложенех язду «Аль-Гумхурия — Гаридат аш-шааб» яхача газето: «Деррига дуне хьежаш да герз дIадаккхарахи, ядерни а иштта кхыдолча дуккха адамаш доадергдолча а герзашта тохкам белга дIадаккхарахи йола предложени ювцарах хургдолчунга. Цхьабакъда, деррига халкъаш паччахьалкхенашта юкъера кхоккам кIаьдбаларга тешамца хьежача хана, из дика болх а тешам а боабе гIерташ еш духьаленаш а дувцаш хабараш а да».

«КъайлагIа дац, — йоах газето, — адама дукха зе даь Гитлера ханаш дагайохийташ дола кхерамерз деза терзаш дуккха хьаде Малхбузен Германи йолаенна хилар. НАТО яхача организаце уж гIулакхаш мога а ду, мадарра аьлча, Малхбузен Германе тIема промышленноста финансировани а еш, цу гIулакхашта юкъе дакъа лоацаш а я».

Газето тIахьех геттара чехка герз дIадоаккхилга дIадоладе яхаш, хIана аьлча «тIема кийчонаш яро деррига-ча адамашта кхерам тIатосс».

Къамаьл йистедоаллаш «Аль-Гумхурия—Гаридат аш-шааб» яхача газето язду: «Дунен тIара деррига мехкаш деккарийла да халкъашта юкъе машар оттабар а кхерам дIабаккхар а духьа къахьега».

Хьалхара комсомольцаш

Берригача болхлошта, къахьегамхошта, къаьстта гIалгIаштеи уж санна долча зIамигача къамаштеи, масса а оагIорахьа къиза низ тIалоаттабаь паччахьа Iаьдал 1917-ча шера дIадаьккхача берригa къахьегамхой а паччахьа къамий набахта даьхка кагий къамаш а чIоагIа гIаддахар.

Февральски революци хинначул тIехьагIа дуккха а партеш йолаелар шо-шоай наькъаши программаши а ювцаш нах шоашта тIехьабаха. Мукъале, нийсхо, кхыдола хоза хабараш массане а дукха дувцар. Цхьабакъда, Ленина хьалхле лелаеча коммунистически парте санна цIена, хоадамболаш, болхлоштеи къахьегамхоштеи тIехьадисача зIамигача къамаштеи эшар дувцаш парти цхьаккха а яцар.

Ленина а коммунистически парте а къаьстта хоадам болаш, къахьегамхоша дика кхетаргдолаш, йоахар «къа ца хьегачо хIама даац» масса а дола къам бокъонашта законашта хьалхашка нийса хила деза, массадолча къаман, доккхачоа нийсса зIамигачун а, ши-ший паччахьалкхе хила еза, цхьан саго шоллагIчун къахьегам буилга дIадаккха деза, Iаьдал салтийи болхлойи Советашка хила деза, фабрикаш, заводаш, лаьтта рузкъа—деррига а болхлойи къахьегача ахархойи карадаха а, тIом дIабаккха а, адамаш машарца даха а деза. Уж къамаьлаш а кхайкаралаш а къахьегамхошта мел эшари мел дезари луш а цар керчу дувшаш а дар. цудухьа берригa къахьегамхой Ленина коммунистически партена тIехьа баьлар.

1918-ча шера, август бетта, БуротIарча большевикех кIайча казакийи хIирийи бандаш а летай, Серго Орджоникидзе вайгара гIо а дех аьнна хезача, большевикашта новкъостал де тха ДIаьхача-Къухье яхача юртара арабаьннача тIемахошта юкъе дукха бар 15—16 шу даьнна а кхы зIамагIа бола а кагирхой.

Со а вар даь, цкъа йоала берданка бе а йоаллаш, большевикашта тIема новкъостал де баха арабаьннарашца. Со бIарга вайча дас дIа а вийха аьлар сога, хьо зIамига ва, тIемашкеи довнашкеи ухарг хиннавац, вай кагий дезал дукха ба, сона хIама хуле царга хьажа саг вац, хьо цIагIа Iе веза, аьнна.

—Хьо Iе цIагIа со гIоргва тIем тIа, — аьлар аз даьга.

— А-а, со паччахьа Iаьдало дукха низаш, халхетараш даьрех ва, айса дунен тIа мел яьккха ха ер ди тIакхачарга догдоахаш яьккхай аз, паччахьа Iаьдал юха дийнде гIертарех лата а большевикашта новкъостал де а сона дикагIа ховргда, карагIа а даргда, хьо цIагIа Iе веза, са ваха веза, сога а аьнна да а даь воша а юрта мел бараш а говр яр говраца.

Йоацар — гIаш, бахар большевикашта тIа а этта кIайча бандашта духьал тIом бе.

ЦIаккха а даьна духьала юха йист ца хулаш, дас аьннар деш хиннача сона маганзар, даьга кхы хIама ала. Цхьабакъда, цу дийнахьа дас аьннар данзар аз.

Да а, юртара нах а дIакъайла ма баьллинге а, со мо, зIамига да шу, аьнна, юха къоастабаь кагирхой вIашагIа а кхийтта, тхой юртара нах бахача гIолла ца а долхаш, доккха доагIача Тирках гIаш дехьа а даьнна Гуржий новккъа Бурогахьа Iочудахар тхо. Улана бешамашка тхо Iокхаьчача Джамбулатов Исропила команда а телаш городерча белогвардейцашта Iочу етташ латта йоккхий топаш а бIарга яьйра тхона, городе, Молокански слободке беча тIема тата а хезар.

Кадетски корпусе (хIанз Суворовски училище) тхо кхаьчача цига тхо мо тIехьа бисачарех вIашагIа тохаш цхьа гIалгIай отряд яр, тхо а царех дIа а кхийтта Молокански слободкана аьрдехьарча бешамашка белогвардейцашта духьала тIом беш болча гIалгIашта гIо де дахар. ТIом беча IотIа кхаьчача тхоашка йола топ а кхоссаш дов доладир оаха.

Города йистерча улица юккъе окоп а яьккха, цу чура хIирий Газал яхача юртагахьара городе боагIача новкъа белогвардейцашта гIо де хьачуухача моастагIашта пулемет етташ большевикаш бар. Беша яьккхача сангар чу Iо а дийша тIом оаха а болабир.

Цу ханна куйнех кIай хIамаш а хьерчаш Кавказерча наьха форма а ювхаш, цхьа иттех саг бешамашкара улица тIа хьаара а ваьнна, тIом ма бе яхача хьисапе кулгаш лостадир.

ГIалгIай бий уж?,—аьнна хьаттар сога пулемет еттача большевика. Хена юхxе хьалъура этта со Iохьежача уж гIалгIай боацилга а хайна, бац аз оаллашехь а, цар хьатехача топа пхо со ура латтача хенах лич а боаккхаш дIабахар. Пулемет большевикаша а йолайир, царех кхо-виъ саг улица юккъе Iо а вуллаш.

ТIехьагIа, из моттиг хьа а лаьца оаха таьхкача, ужаш кIай хIирий хиннабар, хьажош а юкъе болаш гIалгIай ба алийта кийнех кIай хIамаш а хьоарчаяь говзалца цу улицах тIех а баьнна города юкъерча белогвардейцашца гIо де баха гIийрта.

Цхьайтта деннеи - бийсаннеи тIом а баь, юххера а большевикашеи гIалгIашеи Бурув хьа а лаьца городе Советски Iаьдал юха чIоагIдир.

Цу цхьайтта деннеи-бийсаннеи цIаккха а цIа ца водаш аз тIом бара чIоагIа раьза хиннача даь вошас ший етт а бехка пхезза ювла кавалерийски топ а ийца тIемахо вир соах. Цул тIехьагIа ГIулой Элмарзас хьалхле лелаеча цIеча партизаний отрядах дIакхийтар со.

Белогвардейцех а, цар доазал арахьарча «доттагIех» а интервентех а мохк цIен а баь, мехка боахам тоабе Ленина коммунистически парти йолаенначул тIехьагIа мара гIалгIай юрташка комсомольски организацеш вIашагIайохка йолаяланзар. 1922-ча шера со а вахар комсомола юкъе.

Цу хана комсомольски болх лелабе хала бар. Советски Iаьдал доаккхаш 99 процент гIалгIай большевикашта тIехьа хилар бахьан долаш советски Iаьдала духьала хIама ала а де а ка ца йоалаш хиннача гIалгIай кулакаша(моллаша, базархоша, къоалаца атта баха Iаьмача къуша), къамаьлашца а къоал леладарца а, кхыча воча гIулакхашца а къайлагIа духьале йора мехка боахам юхаметтаоттабе большевикаша беча балха.

ГIалгIай комсомольцаша из моастагIий тийшаболх гучабоахар, къахьегамхой Ленинеи коммунистически партеи балхах а гIулакхех а дIакхетабора, кулакашца, моллашца, базархошца, къушца къамаьлашца лоаттабаь ца Iеш, гIулакхашца цкъаза герзаца а, къовсам лоаттабора.

Комсомольцаша вIашагI а беттaлуш къушта кIийленаш а еш, уж лувцаш Iаьдалга дIателар, цар а цар «гаргарча наха» а хьувча довнех ца кхераш.

Ленина а коммунистически парте а сийлахь-йоккхий идеяшта тIехьа бала кийча болаш, цар доазув доацаш тешамера мурдаш бар комсомольцаш.

ДIаьхача-Къухьарча комсомольски организацена юкъера дика болхлой баьлар. Матиев БугIех дика коммунист а советски офицер а хилар. Цо гитлеровски фашистий бандех майра латаш Даьхенна ший са дIаделар. Иштта майра дика летчик а коммунист а хилар Льянов АртагIах а, из фашистий бандех леташ Даьхен тIем тIа велар. Хаматханов Гириханах гIалгIай облсуда член хилар.

Даькъал хийла Ленински комсомол!

Дж. ХАМАТХАНОВ.

ХУРГБОЛА АРТИСТАШ

Гуржий ССР-а столице Тбилисе паччахьалкхен хореографически училища цхьоалагIча курсе дешаш ва вай Нохч-ГIалгIай республикера вахийта ткъаь виъ саг. Дика специалисташ ба царна урокаш телаш. Сталински Ленински премей лауреат а СССР халкъа артист а вола Чабукиани Вахтанг Михайлович ва царна хьехаш. Вахтанг Михайлович цул совгIа цу училища директор а ва.

Студенташа училище Iомаду классически халхараш, тайп-тайпарча къамий халхараш, цул совгIа музыкальни грамота а Iомаю. Дешархой чIоагIа раьза ба шоай хьехархошта. Шоашкара ерригa говзал аккхарга хьаяла гIерт уж. Безамца шоай предметаш Iомадеш ба студенташ. ТIехьа тIайоагIача хана царна хьехаргья актера говзал, гримм, ритмика, кхыдола предметаш. Диъ шера деша деза студентий. Йистебаьлча артисташ а хинна цIабоагIаргба уж вай республика театре балхаш де.

I. ГАНИЖЕВ,
Тбилисски хореографически училища 1-ча курсера студент.

ИВАНОВСКИ ОБЛАСТЬ. Халкъа боахама тайп-тайпара продукци арахецаш йола Фрунзе цIерагIара Заволжски химически завод, ворхI шера планах эргаяккха езаш я. Цига модернизаци еш латт оборудованена, технологически процессашта автоматизаци еш я, йохкаш латт керда цехаш. Цу дерригача балхаша йиш хулийтаргья продукци дикка дукхагIа арахеца а ворхI шера задани ялх шера кхоачашъе а

Дукха ха йоаццаш заводе болх бе йола ялийтай хоза хьадж йола аминосульфокислоташ хьаду керда механизированни цех.

СУРТА ТIА: керда цех.

Н. АКИМОВА сурт ТАСС фотохроника.

ДукхагIа барзкъаш хилийта бераштa

— Берий полтош йий?

— ЙиIигий яраш-м я.

— ХIаьта, кIаьнкий яраш маца хургья?

— Хац, хьаеча хургья.

Из къамаьл хозаргда хIара денна Грознерча промтоварни тикашка.

— Мама, сона-м кIордадаьд укхаза аха, — йоах нанна улув тика чу латтача пхи шу даьнна хургволча кIаьнка.

— Сона а кIордадаьд, кIаьнк. Фу дергда вай ца хилча?

— ХьалхагIа хье полтош енайий а хьаже, тIаккха воалаве со гIаьхь йий хьажа.

Из а хоз тикашка. Шин бетта, кхаь бетта тикашка ухаш, берий полтош хетташ ба цхьабола нах. Хеттараш маIача берий полтош я. ЙиIигаш ираз долаш хиннай. Ерригаш-м хиннай аьлча харц хургда; деша аха ха йолча йиIигашта а тоъам болаш полтош яц тикашка.

ХIанад из иштта, хIана яц маIача берий полтош? Цхьабараштa хет йиIигашта-м иззал дукха полтош маьйий, тIаккха кIаьнкаш а болга дицденнад-хьогI Грознерча барзкъаш тегача фабрикашта, аьнна, вокхарна хет массехк бетта сеца латт —хьогI уж, аьнна. Царна а вокхарна а хетараш харц да. Из ховргда вайна гIулакх техкача.

Тика чура доладенна «Росторгодежда» республикански базе гIоргда вай. Укхаза гучадоал берий полтош Грозне хьаеш цахилар а уж БуротIарен ГуржегIарен тIаккхухьаш хилар а. Базе башха дега безаме боаца кхаъ боаккх складе маIача берий полтош ца хиларах а, укх шера йоагIараш 80 эзар сома мара ца юсаш фабрикашкара хьаенеи ехка яьннеи хиларах а. Хьагуш дола сурт даьй-ноаной шоай бераштa полтош хетташ тикашка дукха аха безаргболчох тара да. Юхейиса полтош шера тIеххьарча бетта мара цая мег, нагахь санна яхье а уж 400 полтув мара а яц, царех кхоачам хургхиларга даха дог а дац.

База болхлоша йоах дахача шера полтош ца тоъаш хало хьеганзар республике. Укх шера мах беча организацеша шоаш заказаш оттадеча хана Казахстанера республике цIадоагIаргдолча берий бокъонца уйла яь хиннаяларе из хургдацар аьнна хет. Укхаза республика торговле министерство кулгаш яздаь ше заказаш чIоагIдеш леррттIа хьежаяц аьлча харц хургдац, хIана аьлча цун деккар да республике хьачудахьа а моттиге хьаду а товараш бахача наха тоъам хиллал дий хьажа а уж тоъал хилийтара оарцагIъяла а. ХIаьта кхыча областашкара республике чудахьаш дола товараш хьалхе заказ даь Главко хьахийца деце миччa хана предприятеша хьалац.

Цхьабакъда, нагахь санна полтош республике хьаеш хилча из кхоачамбоацар хургдацар торгове организацей балхаца. Хьае мегаци уж, барзкъаш тега фабрикаш ма йий Грозне, аьнна хеталу. Из иштта атта гIулакх дац, хIана аьлча моллагIча фабрике полтош хьае йолайича кхыдола барзкъа ца деш сацийта деза. МалагIча барзкъан когаметта ергья полтош, аьнна хьаттача дала жоп дац торговле организацей — хIара барзкъа бахача наха эшаш да. ХIаьта, полтош е торонаш а яц фабрикай.

Фу де лерхI республика промышленносто тоъам хиллал берий полтош хилийтара, аьнна, даьча хаттара жоп луш республика Госплане аьлар. Наьсаре барзкъаш тега фабрика хьалъяь яьлча цига дукха ца йой а берий полтош ергья. Цул совгIа шеръеш латт Грознера № 2 йола фабрика, из духхьал тайп-тайпара полтош еш хургья, цига а полтош ергья. Цхьабакъда, цу шиннахьа а яьраш кхоачамболаш-м хургьяц. Нийса хургдар Грознера горпромкомбинат моттигерча промышленностера ейгача промышленноста управленега дIаелча. ТIаккха ерригa а барзкъаш тегара производство цхьа доал долаш хургьяр. Горпромкомбинато деш дола цхьадола барзкъаш фабрикаша а ду. Уж барзкъаш цхьан фабрика а дергдолаш цар когаметта горпромкомбинато берий полтош еш хилча торо хургьяр республикерча бераштa кхоачам хиллал полтош е.

Тикашка хетташ я 17-негара 21 номерга кхаччалца йола берий ботинкаш а. Царна а укх шера заказаш оттадеча хана торговле организацеша республике Казахстанера дукха бераш цIадоагIаргхилара лерттIа уйла яьяц. «Рособувторга» республикански база III квартале оттадаьча заказах йоагIа цу номерех йола ботинкаш база торгови отдела болхлоша маяххара Грозне 2—3 дийнахь йоxккал мара яц. Цудухьа ши-кхо бутт ба тикашка уж йоаца. ХIанз IV квартала чотах Саратовереи, Ростовереи, кхычахьареи ботинкаш йолаеннай. Цхьабакъда, кхоачам хиллал-м уж а яц. Кхоачам хиллал уж хьае а вIаштIехьадаргдар вай республике. Грозне кога бувха гIирс беш фабрика я. Укх шера духхьашха деша аха ха йолча бераштa кога бувха гIирс бе йолаеннай фабрика. Кхыча городашкара тIаккхухьача ботинкаели туфлели эшашагIа я ала йиш яц уж. Цхьабакъда, хIанз фабрикага йолча торонашка диллача кхы а керда кога бувха гIирс хьабе меттел хьабечоа а эшаш дола хьалаш дац, чIоагIа готтача цIеношка я фабрика.

— Дукха ха я фабрикаца оагIув а болаш дола шура йохкеи бешамашка лелаю инвентарь йохкеи тикаш чуйола цIенош оаха деха, — йоах фабрика директора нов. Штейнберга. — Уж цIенош хьаделча торо хургьяр тхога фабрика шеръе а кагийча бераштa когабувха гIирс бе а.

Уж цIенош дIаденна а кхыдараш денна а е кердадараш хьадаь а республике бахача наха кхоачам хиллал кога бувха гIирс хьабе торонаш хургйолаш хьалаш хилийта деза фабрике.

Денгара денга тоалуш латт советски наьха хьал, дегIадоагIаш латт цар хьашташ. Мамогга дикагIа уж хьашташ кхоачашдара деккараш оттадаьд парте XXI съездо промышленноста хьалхашка. Уж декхараш кхоачашдара чIоагIа лоархIаме да совнархозо а республика организацеша а бераштa кога бувха гIирси полтоши хьаяра эша торонаш хилийтар.

А. БОКОВ.

Сакъердаме сайре

Дукха ха йоаццаш педагогически института актови зале студенташца беседа еш хилар цIи хеза вола вай республика халкъа артист Эсамбаев Махьмуд. Цо дийцар советски артисташ Латински Америке бахарах.

Эсамбаев къамаьл даь йиcтеваьлча цунна чIоагIа баркал а оалаш къамаьлаш дир студенташа Вискиева, Гучигова, кхыбараш а.

Студенташа шоай институте концерт оттадар дийхар Махьмудагара. Ше Швейцарера цIа веча концерт оттаце дош делар цо.

Х. ХАМХОЕВ,
студент.

ФУТБОЛ

Грознерча Орджоникидзе цIерахча стадионе 2 сакъердаме футболах ловзар хиннад. Шоатта дийнахьа лайзар Российски Федераце дуккхача городашкара футболисташ чубоагIаш йола 1-гIеи 2-гIеи сборни командаш. Ловзар чаккхдаьлар счет 1:1 а йолаш.

ЧIоагIа сакъердаме дар кIирандийнахьа Российски Федераце сборни командаи «Терек» яхача Грознерча командаи юкъе хинна ловзар. 4-ча минуте хьаьшаша бургац чутехар «Терек» команда наIарашка, хIаьта перерыв хилалехьа цхьаькха а техар. ШоллагIча тайме дика лайзар «Терека» футболисташ. «Терека» нападающе Письменне хьаьший наIарашка цхьа бургац юха чутехар, 2:1 счет а йолаш йистедаьлар из сакъердаме ловзар.

* * *

Грознерча стадионашка 1-ча ноябре ловзаргья «А» классе дIачуяха бокъо яккхара къовсам лоаттабеш йола командаш.

Р. АЛИМОВ.

Редактора заместитель
Дж. ХАМАТХАНОВ.

КЕРДА НИЗАШ ТОХАДЕННАД

МАРТА ДОДД,
американски журналистка.

— Марша воагIалва, господин премьер-министр.

— Маршалца дахалда. Тхо шунцига даьхкад цIенача дегашца, дикача уйлашца.

Иштта доладелар вай ханарча исторе эггара лоархIамегIа дола гIулакх.

ДукхагIа болча наха дика хетарца чакхдаьнна дика гIулакх дар из; корзагIбаьннача, бIеха уйлаш йолча кIезигагIа бараштa халахеташи цунах кхерашши а дар. Нагахь санна тIом хьоабе гIертараш соца ца бойя, деррига дуне «овкъарахи кашамехи» хьалдузаргдолга ховча дунен тIара миллионаш болча наха цахаддаш дехар дора лидерашка. Халкъашта юкъе доттагIали машари оттабара дола наькъаш лехар хьаькъал долаш болча наха. Царна юкъе эггара майрагIа вар американцаша цецбаьнна, баркал яхаш, хургдолча дикача хIамах тешаш тIаийца Никита Сергеевич Хрущев.

ХьалхагIа царна хацар шоай фу де деза. 14 шера хиннача «шийлача тIемои» маккартизмои шоай лараш йитаяр. «Цун» муIаши цIоги деце а бIехача планашца вена хила мег «из». ДIабаланза цхьаькха кхерам а бар: советски хьаша везаш тIаэцар — из Iаьдала духьалара гIулакх леладара нийсса да.

Цхьабакъда, премьер Хрущев эггара хьалха аэропорте гучаваьлчеи цун дега тIара дешаш хьахезачеи ховш дар дика хьаша хургволга. Масала, цига хиннараша белталдаьккхар, цо къамаьл деча хана цун шляпа картахьокха йихье IотIаегIа ягIилга. Из цар лаьрхIар «американски» Iаьдалаг Iа.

Къамаьл деча хана цо бIаргаш мишта лекх, микрофона хьалхашка из мишта латт, дIа-юха мишта ух, вела мишта вел хьежар американцаш, цун оаз зувра, цо фу дуъ, тIа фу дувх, балхах дизза долча цун денах хIара минутах из фу деш хул ха безам бар цар.

Эггара хьалха юххера бIаргагора царна дийна коммунист — дунен тIа эггара йоккхагIа, низ болашагIа йолча паччахьалкхен кулгалхо, тIаккха цкъа а, шозза а, кхозза а цунна бIарахьожар уж — иштта бIарахьажа безам бар ткъоазза а! Из дацар духхьала даьсса сакъердалулга: цар безам бар мамогга дикагIа из вовза, цхьан американски журналиста аьннача бесса, кхыча тайпара дола вахар довза.

Деррига дуне кхойтта дийнахьа са ца доаккхаш хьожаш дар мишта Iоаткъам бергба Америке Никита Сергеевич Хрущевси из викал волча наькъои. Машар, цхьана вахар, массане а деррига герз дIадаккхар — из дар массанахьа, массайолча штаташка деш хиннача къамаьлий кертера дар.

Американцашта бIаргавайра доттагIчун уйлаш йолаш, хIама карагIдоалаш, хьаькъал долаш, къахетаме волаш, бегаш болаш американцашта а дезаш дола халкъий кицаш дика ховш вола саг. Цунца цхьана из вар исторечу керда мел дола сийлахьдоккха хIама дегачу а уйлашца а дола саг.

Нью-Йоркерча Сан-Францискерча, Питтсбургерча, Айоверча наха безабелар цун сесаги дезали, уж гIулакхашца эзделца хиларах. Царна дIахайра воча наха цу тIа из тIакхоачавойя «Никита» эгIазгIоргволга, тIаккха вела а венна бехк ца баккхар дехаргдолга. Цул совгIа цар кхетадир, заман доккхача гIулакхех лаьца дувца а уж гIулакхаш чакхдаха а цунна ховлга, Бутт тохкаш йолча советски космически ракетахи, капиталистически а коммунистически а дуне бе ца хеташ яхаш йолча чукхаьбача москалехи цхьатарра лоархIаме цо дувцилга. Уж цунах цхьана доахка деррига гIулакхаш раьза хинна тIаийцар американцаша. Бакъда, из саг ваьв шо а, со а, иштта беррига американцаш а баьча белах...

Доладелар из эзделацарча къамаьлашца. Хьалхе а ховш хиннача тайпара доттагIленца доаца массехк цIогIа даьлар хьаьша духьал венача цхьан хIама кара долча сагагара. Мегаргдоаца наькъаш леладир цхьаболча профсоюзни кулгалхоша а.

Цхьабакъда, дукхагIа болча американцаша эгIазлонца юхатехар «харцахьа лелараш». Американцашта геттара чIоагIа дезаделар шийна Iоттар йича юха а еш Никита Сергеевич Хрущева тийнна жопаш, цхьаккха а шийна духьал аьнна дош жоп ца луш а ца дуташ. Массехк дийнахьа цо, газеташа яьхача тайпара «лоаладир американски общественноста хийттар», «кулгахйоаллорг санна кIалтIа яьккхар Америка».

Дерригача дунен тIа шоай цIи хезар мишта лаьгIденнад укх тIеххьарча шерашка ха а ховш, цунах дог лазаш хиннача американцашта дика хетар советски кулгалхочо: «Шо сий дола халкъ да», аьлча. Къахьегам безилга, технически прогрессага кхача гIертилга, бакъдар духхьала дIаоалилга, бегаш белга, ший мохк безилга — уж деррига гIулакхаш цхьатарра доахк американцехи эрсехи цо аьлча, из бакъдолга ховра американцашта.

Хрущев Америке хинначул тIехьагIа е Америка а е американцаш а хургбац хьалха санна!

Американера къахьегамхой кхетаде баьлар истори дегIадоаладара уж шоаш а тIахьийха болга.

Эггара чIоагIагIа дола герз леладеш болча мехка цIерах Н. С. Хрущева ООН трибуна тIара дийхар массане а деррига герз дIадоаккхилга.

Дерригача дунено тIоараш деттар. ХIаране чIоаггIа уйла йора Н. С. Хрущева дешай: «Вай паччахьалкхенаш чIоагIа я. Уж декхарийла яц шоайла къувса».

Массане а деррига герз дIадаккхара советски предложени енначул тIехьагIа цхьаболча американски бизнесменашта юкъе хаттараш даьд. Уж раьза хилар. Машар хургба цIенхашта йола духьале а йоацаш. Наха дагадехар 1955 шера Женеве Эйзенхауэра даь къамаьл: «Американски халкъа безам бар советски халкъа доттагI хила. Хоадам боллаш да американскии советскии халкъашта юкъе къовсамера гIулакхаш доацилга, торгови моастагIал доацилга. ДIаяхача хана вай халкъаш массаза а машаре даьхад».

ДIахо кхы дуккха а я дIаяха езаш йола новкъарлонаш. Монополейи Пентагонереи Iовдала нах хIанз а тIехьа гIерт американски наха хетар ца де, дика гIулакх дIачакхдаккха лаьрхIача лидерашта духьале е. Гучахьа уж гIулакхаш леладераш а дукха ба.

Цхьабакъда, керда низаш хьайнад. Культурни хувцамаш чIоагIденнад шин къама юкъе. Керда толам боаккхаргба цу низаша хьатIадоагIача шера Эйзенхауэр СССР-е вахарца. Н. С. Хрущев американцашта машар безалгах тешаш санна, Эйзенхауэр а тешаргва советски халкъа а цун правительствона а машар безилгах.

Н. С. Хрущева дешашца аьлча, шаккха а сийлахь-йоккха паччахьалкхе уйла тIаяхийта хургья фуд «вай вIашагIтоаргдар, вай къоастадергдар хьалха а ца доахаш!» яхачунга хьожаш.

(«Советская Россия» яхача газета тIара).

Тахан кинотеатрашка

«Родина» яхача кинотеатре.
Iан зал — «Сатийнача ара».
Долалу: 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.
Ахкан зал — «Опиумни тIом».
Долалу: 6, 8.
30 октябре денз керда художественни фильм «Юхан».

Челюскинций цIерахча кинотеатре.
Йоккха зал — «Сатийнача ара».
Долалу: 10, 12, 2, 4, 6; 8; 10.

ЗIамига зал №1 — «Сатийнача ара».
Долалу: 8.30, 10.30, 12.30, 2.30, 4.30, 6.30, 8.30, 10.30.
ЗIамига зал № 2—«Дон Сезар де Базан».
Долалу: 9, 11, 1, 3, 5, 7, 9.
ЗIамига зал № 3 — «Евгений Онегин».
Долалу: 9.15, 11.15, 1.15, 3.15, 5.15, 7.15, 9.15.

РЕДАКЦЕ АДРЕС: г. Грозный, Сталина улица, 23. ТЕЛЕФОНАШ: редактора — 2-41-23: редактора зам. — 2-07-01: бехктокхама секретара — 2-25-72: Корректорске — 2-30-91 партийни вахарен экономикан отделий — 2-25-72:

СФ03402 1918 шерарча 11-ча августа цIерагIа йола типографи. Нохч-ГIалгIай АССР, г. Грозный, Революце проспект, 30/3: Заказ № 6682.